

CURIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

Serie nouă, nr. 441-442 / octombrie 2021

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

14 octombrie - Eroii Ucrainei sub Acoperământul Maicii Domnului

Anul acesta, la 14 iulie, Rada Supremă a Ucrainei a votat proiectul de lege nr. 2325, referitor la introducerea schimbării articolului 73 al *Codului Muncii din Ucraina*, prin care „Ziua Apărătorului Ucrainei” (decretată la 24 august 2014 de către președintele de atunci, Petro Porosenko, ca urmare a abrogării sărbătorii „Zilei Apărătorului Patriei” din 23 februarie) va fi redenumită „Ziua Apărătorilor și a Apărătoarelor Ucrainei” (*День захисників і захисниць України*), legea fiind semnată de președintele actual al Ucrainei, Volodymyr Zelenskyi, la 3 septembrie a.c., și intrând în vigoare două zile mai târziu.

Procesul schimbării datei de 23 februarie, la care era cinstită memoria celor care și-au apărât patria (dată consacrată prin Decretul Președintelui Ucrainei, Leonid Kucima, nr. 202 din 23 februarie 1999), cu cea de 14 octombrie (propusă, mai întâi, în anul 2014) a fost declanșat de reacția societății ucrainene, în ansamblul ei, la agresiunea armată a Rusiei împotriva Ucrainei, la asimilarea Crimeii și ocuparea vestului teritoriului ucrainean (începând cu 24 februarie 2014), fapte care au intensificat dorința ucrainenilor de a se disocia de tot ce e legat de comunism, chiar și prin renunțarea la oricare dintre simbolurile și sărbătorile sovietice și ale actualei Federații Ruse.

(Continuare la pagina 10)

Ioan HERBIL

Apare toamna aurie

Apare toamna de-a-și arăta fața,
Și toată, toată frumusețea sa,
Chiar dacă-o tulbură pe-alocuri ceața,
Ea are-un țel, de-a ni se arăta.

De-a ne aduce-ntruna bucurie,
De-a ne uimi cu tot farmecul ei,
E-așa de dragă, dulce, aurie,
Precum sunt milioane de femei...

Fantastică e, n-are-asemănare,
O viață-ntreagă ai vrea ca s-o privești,
Mai ales când o-mbrățișează soare,
Cu razele lui mari, Dumnezeiești.

Atunci ea ne încântă, ne răsfătă,
Ca pe cei dragi cu strălucirea sa,
De parcă toți intrăm-ntr-o altă viață,
Într-o splendoare veșnică cu ea.

Simțim că toamna ne învrednicește
Să devenim ca ea, nemuritori,
Iar aurul ei ne întinerește
Cu cele mai năstrușnice culori...

Simțim atunci că ea-ar fi cea zână
Cea mai vestită-n poezie-n cânt,
Ce pictorilor mari întinde mâna,
De-a deveni celebri pe pământ.

Toamna e-așa precum e-o euforie,
Plină de farmec, plină de culori,
Pe care-ai vrea s-o vezi o veșnicie
Înconjurată de mulțimi de sori...

Toamna posedă pentru omenire
Minuni și nesfârșite frumuseți,
În care-ai vrea-ntr-a dânzei strălucire
Să poți rămâne mii și mii de vieți.

S-o simți în acești ani ca pe-o mireasă,
Îndrăgostit de făptura ta,
Ce pe-o minune dintre mii aleasă
De-a o iubi, și chiar de-a o picta.

Căci merită să fie proslăvită,
În lucrări picturale-n poezii,
E ca și-o sărbătoare nesfârșită
În care ea te poate auri.

Mihai VOLOȘCIUC

Din sumar:

- ◆ **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 2
- ◆ **Cronica activității UUR** ➤ pag. 4-6
- ◆ **Cupa OTUR la fotbal a plecat la Caraș-Severin** ➤ pag. 7
- ◆ **Zilele folclorului ucrainean, în Maramureș** ➤ pag. 8
- ◆ **UUR Botoșani – la Festivalul „Alfabetul Conviețuirii”** ➤ pag. 8
- ◆ **Concert de muzică religioasă, la Arad** ➤ pag. 9
- ◆ **Interviu cu medaliatul olimpic Mugurel Semciuc** ➤ pag. 11-12
- ◆ **Ziua pensionarului, la Brodina** ➤ pag. 13
- ◆ **Prăznuirea Maicii Domnului, la Gropeni** ➤ pag. 14
- ◆ **Talent și modestie** ➤ pag. 15
- ◆ **Îngerii în Talmud și în Midraș** ➤ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Deficitul medicilor de familie continuă să prezinte o problemă reală cu care se confruntă zonele rurale, iar un exemplu în acest sens în constituie comuna Victor Vlad Delamarina din județul Timiș, unde, de mai mulți ani, nu se încumetă să vină niciun medic de familie.

Deși cunoscută de toți miniștrii sănătății de până acum, promovată de societatea civilă și sesizată, inclusiv de către deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, în repetate rânduri, problema lipsei cabinetelor medicale din mediul rural se pare că nu-și găsește soluția nici până în prezent.

Efectuarea unei actualizări a sumelor de bani pe care medicii de familie le primesc pentru fiecare pacient și/sau operațiune, dar și includerea în preț final a mai multor factori, precum gradul de necesitate sau de izolare a zonei în care medicul își desfășoară activitatea ar putea face acest sector medical mult mai atractiv pentru absolvenții de facultate, reducând astfel deficitul de medici de familie.

Drept consecință, reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a solicitat ministrului sănătății informații privind măsurile preconizate și stadiul actualizării prețurilor pentru fiecare pacient.

Programele care au drept scop reducerea abandonului școlar sunt extrem de importante, însă problema apare atunci când un program, precum cel de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolari și elevii din învățământul preuniversitar de stat, denumit intuitiv „Masa caldă”, continuă de aproape șase ani ca program pilot, iar unitățile școlare, 150 la număr, care beneficiază de acesta sunt alese după criterii prea puțin cunoscute, nefiind specificate în actul normativ care reglementează respectivul aspect.

Având în vedere acest fapt, Nicolae Miroslov Petrețchi a solicitat ministrului educației date clare cu privire la criteriile în baza cărora au fost alese cele 150 unități de învățământ, precum și explicații de ce programul „Masa caldă” nu este extins la nivel național, având în vedere rezultatele remarcabile obținute.

În ciuda numeroaselor demersuri din ultimii ani, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi s-a văzut nevoit să revină la problema colectării deșeurilor menajere din Maramureșul istoric. Din păcate, ceea ce se vede acum este o agravare a crizei colectării gunoaielor. Situația este cu atât mai gravă, cu cât, recent, parlamentarul a fost sesizat de mai mulți cetățeni ai comunei Bistra, județul Maramureș, asupra faptului că deșeurile menajere nu au fost colectate de mai bine de o lună, operatorul de salubritate invocând existența unor probleme cu mașina de colectare a deșeurilor.

Prin intervenția scrisă adresată ministrului mediului, acesta a întrebat dacă ministerul de resort dispune de o soluție concretă pentru rezolvarea urgentă a problemei colectării gunoaielor. „Consider că pentru toate aceste situații trebuie găsită, în cel mai scurt timp, o soluție concretă care să poată fi pusă în aplicare, lăsând deoparte planurile și strategiile create și implementate doar pe hârtie”, menționează deputatul.

Pe de altă parte, în urma răspunsului foarte vag, primit de la ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, Attila Cseke, la întrebarea scrisă cu privire la stadiul evaluării de către Compania Națională de Investiții a proiectului de reabilitare și modernizare a infrastructurii rutiere din comuna Bălcăuți, județul Suceava, afectată de

fenomene meteorologice, reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților s-a văzut nevoit să revină la acest subiect.

Nicolae Miroslov Petrețchi a cerut ministrului de resort detalii privind motivele care au stat la baza deciziei ca acest proiect să rămână pe lista de sinteză a subprogramului „Lucrări în primă urgență”, cu toate că tronsoanele de drum propuse spre modernizare sunt căi de acces principale din comuna Bălcăuți (județul Suceava), porțiuni frecvent afectate de viituri. Totodată, l-a rugat să-i comunice criteriile folosite pentru departajarea proiectelor depuse de unitățile administrativ-teritoriale învecinate, în defavoarea proiectului din comuna Bălcăuți.

DECLARAȚII POLITICE ÎN CAMERA DEPUTAȚILOR

În declarația politică, rostită miercuri, 15 septembrie, în contextul începerii noului an școlar, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a dorit să evidențieze faptul că, și anul acesta, criza educațională generată de pandemie scoate la suprafață numeroase probleme ale sistemului de învățământ, iar pe unele chiar le accentuează într-un ritm alert.

Parlamentarul a prezentat exemple concrete de cazuri în care disfuncționalitățile, lipsa de responsabilitate, manifestările de birocratism amplifică problemele cu care se confruntă sistemul de învățământ. Acesta s-a referit la practica organismelor centrale care se ocupă de reglementarea educației minorităților naționale de a evita consultarea experților privind conceperea metodologiei de organizare și desfășurare a probei de verificare a cunoștințelor de limbă maternă pentru admiterea în liceele în care funcționează clase cu predare în limbile minorităților naționale. Iar la numeroasele sale întrebări, adresate ministrului de resort, încă nu a primit o explicație clară.

„În astfel de condiții, trebuie să rămânem conștienți că problemele cu care se confruntă sistemul educațional nu se vor remedia de la sine, iar pentru a forma tinere generații, capabile să gestioneze provocările viitorului, avem nevoie de responsabilitate, colaborarea tuturor factorilor implicați în procesul educațional, inclusiv a celor care creează instrumentele legale pentru implementarea reformelor mult așteptate, coroborat cu un sistem îndreptat spre elevi și profesori, conectat la piața muncii, în care oamenii sunt angajați pe criterii de performanță”, a declarat Nicolae Miroslov Petrețchi.

În această perioadă, pe lângă incertitudinea generată de criza sanitară care a afectat întreg globul pământesc, Nicolae Miroslov Petrețchi a dorit să tragă un semnal de alarmă, de la tribuna Parlamentului, cu privire la creșterea alarmantă a prețurilor la energie electrică și la gaze naturale atât pe plan intern, cât și pe cel european și internațional, cu impact direct asupra consumatorilor.

Parlamentarul a subliniat că, în condițiile în care tot mai multe state europene adoptă măsuri urgente, inclusiv prin plafonarea prețurilor, luarea unor măsuri similare până la stabilizarea pieței din România este mai mult decât necesară. „Trebuie să rămânem conștienți de faptul că aceste măsuri vor avea un caracter temporar, de aceea valorificarea la capacitate maximă a energiei regenerabile, fie ea eoliană, fie solară sau geotermală, inclusiv prin subvenționarea gospodăriilor care doresc să treacă la aceste noi surse de energie, trebuie să rămână o prioritate pentru stat”, a declarat acesta.

„Investițiile în infrastructura principalilor furnizori de stat de energie electrică, utilizând tehnologii și surse energetice cu emisii scăzute de carbon, finalizarea fondului de modernizare, precum și regândirea strategiei de încurajare a cetă-

tenilor care doresc să treacă la surse de energie verde, sustenabilă și o debirocratizare a accesării de fonduri în acest sens, trebuie să rămână componente esențiale în efortul României pentru atingerea obiectivelor europene în domeniul energiei”, a subliniat Nicolae Miroslov Petrețchi.

Cu ocazia Zilei Mondiale a Educației, celebrată anual la 5 octombrie, Nicolae Miroslov Petrețchi, de la tribuna Parlamentului României, a declarat că „fiecare membru al societății trebuie să reflecteze și asupra dificultăților care stau în fața educației. Din păcate, pandemia generată de SARS-CoV-2 a afectat profund educația. În acest context, sunt cu atât mai mult de apreciat contribuțiile pe care cadrele didactice le-au adus sistemului educațional pentru a sprijini comunitățile vulnerabile, pentru a redeschide școlile și pentru a se asigura că lacunele în materie de învățare au fost atenuate”, a declarat acesta.

Parlamentarul a subliniat că „recrutarea cadrelor didactice și remunerarea acestora în mod adecvat, pentru a fi motivați, asigurarea accesului la activități de formare continuă, completate de resurse și materiale educaționale suficiente, împreună cu îmbunătățirea sistemului educațional, prin planificarea unei educații incluzive de calitate pentru TOȚI copiii, trebuie să fie o prioritate pentru următorii ani, ca principiu de bază al realizării unui învățământ mai bun și al unor școli mai performante, inclusiv pe timp de criză. Să nu uităm că școlile nu sunt un teren de luptă politică, ci un loc pentru educație academică, pentru deprinderea abilităților sociale și emoționale, un loc pentru interacțiune și sprijin social, iar eforturile depuse de cadrele didactice, de directorii de școli, de responsabili din sistemul educațional privind menținerea calității actului educațional, în special în această perioadă, au fost și sunt semnificative, iar recunoștința noastră, a tuturor, pentru contribuția acestora, trebuie să fie pe măsură”, a spus Nicolae Miroslov Petrețchi, urându-le „La mulți ani!” tuturor dascălilor.

DISCUȚII CU PRIVIRE LA PROBLEMELE DE ACTUALITATE PENTRU UCRAINENII DIN MARAMUREȘ

Vineri, 8 octombrie, președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi a avut două întâlniri de lucru, cu reprezentanți ai Electrica Distribuție Transilvania Nord și, respectiv, ai Consiliului Județean Maramureș, extrem de constructive și benefice pentru membrii comunității ucrainene din județul Maramureș.

Astfel, prima întâlnire a avut loc la sediul Electrica Distribuție Transilvania Nord, Maramureș, unde acesta a discutat cu domnul Mircea Guran, Director la Societatea de Distribuție Energie Electrică România – Sucursala Baia Mare, o serie de probleme cu care se confruntă localitățile în care locuiesc etnici ucraineni.

Cu această ocazie, a fost readusă în discuție situația inexplicabilă cu care se confruntă locuitorii de pe strada situată pe fosta cale ferată din comuna Rona de Sus. Respectiva stradă nu dispune de o rețea de energie electrică la care rezidenții să aibă posibilitatea branșării. Această problemă nu este una nouă, ci trenează de mai bine de 10 ani. În toată această perioadă, locuitorii de pe strada în cauză au făcut nenumărate cereri și sesizări, însă, nici până în prezent, nu au obținut posibilitatea de a se racorda la rețeaua de energie electrică.

Domnul Petrețchi a ținut să-i prezinte domnului Mircea Guran toate demersurile întreprinse în calitate de reprezentant al minorității ucrainene în Parlamentul României, pentru a face posibilă demararea lucrărilor la rețeaua electrică pe strada respectivă.

(Continuare la pagina 3)

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus (COVID-19), și având în vedere normele prevăzute de legislația în vigoare și recomandările Departamentului pentru Situații de Urgență, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, a convocat pentru ziua de 24.09.2021, la sediul UUR din Caransebeș, ședința ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

Ședința de lucru a Radei a fost precedată de o consfătuire a cadrelor angajate ale Uniunii Ucrainenilor din România, care s-a desfășurat în ziua de 23.09.2021, la sediul Filialei Timiș a UUR, ocazie cu care au fost prezentate informații privind protecția muncii, eficacitatea angajaților, materiale de interes general etc., chestiuni care privesc îmbunătățirea activității Uniunii pe toate palierele acesteia.

Lucrările ședinței Consiliului s-au desfășurat prin prezență fizică, fiind statutare, la acestea participând 18 membri ai Radei din totalul de 21.

În prima parte a lucrărilor, dl Nicolae Miroslav Petrețchi a prezentat informații referitoare la situația financiar-contabilă pentru luna august a.c. și principalele constatări rezultate în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor UUR, precum și din verificarea deconturilor transmise de președinții de filiale pentru luna august 2021. Din acestea, au rezultat următoarele: - cu toate că în cadrul unor filiale, numărul de acțiuni a crescut, în cazul celorlalte, numărul de evenimente culturale și sportive se menține la un nivel foarte scăzut, sub posibilitățile acestora; - se observă că situația s-a îmbunătățit, comparativ cu lunile precedente, cheltuielile pentru acțiunile realizate în luna analizată reprezentând cu mult peste 50% din totalul cheltuielilor efectuate; - la un nivel foarte scăzut se mențin, în continuare, cheltuielile pentru investiții, față de solicitările planificate pentru anul în curs.

Pentru a fi prevenite astfel de situații pe viitor, președintele UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, a recomandat să fie folosit mai eficient personalul de specialitate, acolo unde a fost angajat (secretară, contabilă, consilier), iar, la nevoie, acesta să se consulte cu personalul din compartimentele de contabilitate și resurse umane ale UUR, cu scopul de a se recupera rămănerile în urmă în ceea ce privește investițiile, evitându-se, astfel, necheltuirea fondurilor alocate acestei categorii de cheltuieli.

Ședința de lucru a continuat cu prezentarea și aprobarea devizelor estimative pentru acțiunile planificate a se desfășura în luna octombrie 2021. Domnul Nicolae Miroslav Petrețchi a prezentat spre aprobare un număr de 21 de devize estimative, cu sumele solicitate, care, în principal, s-au referit la organizarea și desfășurarea unor acțiuni specifice tradițiilor ucrainenilor (ziua muzicii religioase ucrainene, tradiții culinare ucrainene etc.) și obiceiurilor de toamnă la ucraineni (festival de folclor ucrainean, caravana ucraineană) ori sărbătorirea și omagierea unor scriitori ucraineni, întâlniri ale scriitorilor cu cititorii, întreceri sportive, organizarea unor acțiuni itinerante de cunoaștere și de documentare și altele. Toate devizele prezentate de filiale au fost aprobate, sumele solicitate fiind mai mici decât cele solicitate prin planul anual de cheltuieli. Excepție de la aprobare au făcut devizele care nu aveau anexate toate documentele necesare în acest sens sau din alte motive obiective.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către președintele UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, a unui număr de 84 referate de necesitate pentru luna octombrie a.c. Prin acestea, președinții filialelor și cei ai comisiilor Uniunii au solicitat alocarea sumelor de bani pentru: desfășurarea ședințelor de Comitet și participarea la ședințele Consiliului UUR, cheltuieli gospodărești, efectuarea unor amenajări și reparații la sedii (clă-

diri, anexe, locuri de joacă pentru copii) și la autoturismele din dotare, plata polițelor de asigurare la clădiri și autoturisme; achiziția de: costume populare, produse și componente electronice și de IT, articole sportive și instrumente muzicale, accesorii pentru autoturismele Uniunii, mobilier pentru sedile filialelor, obiecte de uz casnic și gospodăresc (pubele, tomberoane), materiale consumabile (de birotică, de întreținere, de dezinfecție și de protecție), autoturisme și combustibil etc.

Cu excepția a 3 referate de necesitate, care nu s-au înscris în sumele prevăzute de reglementările în vigoare, celelalte solicitări au fost aprobate, fiind întocmite în limitele plafoanelor acceptate.

În cadrul ședinței, Comisia pentru probleme de presă, editare de cărți și mass-media și Comisia pentru selecția ofertelor primite de la edituri au prezentat și supus aprobării Consiliului lista primelor cărți care urmează a fi publicate în acest an cu sprijinul financiar al UUR, și anume: 1) „Asigurarea ecologică: teorie și practică” de I. Dubovici și H. Vasylyshyn; 2) „Cu ucrainenii înspre și dinspre Iași – Publicistică: 2011-2021” de Victor Hrihorciuc; 3) „Ucrainenii și rușii – reprezentări imagologice” de Mihai Traista.

Ca de fiecare dată, potrivit bunelor practici statornicite în activitatea conducerii UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi a prezentat, în sinteză, activitățile desfășurate în calitate de deputat, începând cu sfârșitul lunii iulie și până la data ședinței. Au fost expuse problemele cu care se confruntă cetățenii din localitățile unde trăiesc compact etnici ucraineni, a căror rezolvare poate fi obținută ca urmare a întrebărilor și interpelărilor adresate miniștrilor de resort, fie de la tribuna Parlamentului, fie în scris. În detaliu, acestea urmează a fi prezentate într-un material care va fi publicat în periodicele UUR.

La finalul lucrărilor ședinței, au fost discutate și rezolvate o serie de probleme organizatorice, care privesc buna organizare și desfășurare a activităților la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România.

Au fost prezentate și supuse dezbaterii achizițiile unor sedii pentru două dintre organizațiile locale ale Uniunii, în acest sens fiind propuse comisii formate din 5 membri, provenind din mai multe filiale: una dintre ele – în vederea negocierii sumei cerute de proprietar (cu mențiunea că aceasta nu poate depăși valoarea prezentată de către evaluatori), a verificării documentelor etc., iar cealaltă comisie – pentru întocmirea contractelor de vânzare-cumpărare a imobilelor care urmează a fi achiziționate, semnarea documentelor la notar și altele.

Domnul Vasile Pasenciu, prim-vicepreședinte al UUR, a prezentat procesul-verbal, întocmit ca urmare a înființării, la 22 septembrie 2021, a unei noi filiale a Uniunii Ucrainenilor din România, cea din Bihor. Din partea conducerii UUR, la evenimentul de constituire a acesteia, au participat președintele UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, și prim-vicepreședinte al UUR, dl Vasile Pasenciu.

La încheierea ședinței, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele și măsurile analizate și aprobate, acestea fiind semnate de toți membrii Radei.

După terminarea lucrărilor Consiliului UUR, membrii acestuia au avut întâlnire cu membrii Comitetului Filialei Caraș-Severin, în cadrul căreia au fost discutate probleme legate de învățământul în limba ucraineană, de bisericile în care se slujește în limba ucraineană, de recensământul populației și al locuitorilor ce urmează să aibă loc și alte probleme cu care se confruntă minoritatea ucraineană din județ.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată și într-o locație care vor fi comunicate în timp util filialelor.

**Material realizat de Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte al UUR**

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

(Urmare de la pagina 2)

Totodată, a constatat cu plăcută surprindere că interlocutorul său cunoștea demersurile întreprinse anterior la Ministerul Energiei, precum și situația de la fața locului, spunând că au fost deja demarate toate procedurile în vederea obținerii avizelor necesare branșării locuitorilor.

Nicolae Miroslav Petrețchi a readus în discuție atât problema deselor întreruperi de energie electrică din localitățile de pe Valea Ruscovei și Valea Vișeuului, cât și starea precară în care se află rețeaua de alimentare cu energie electrică din localitățile Valea Vișeuului și Bistra. Domnul Mircea Guran a afirmat că e la curent cu aceste probleme, dând asigurări că va face tot posibilul în vederea îmbunătățirii serviciilor oferite către consumatori.

Cea de-a doua întâlnire a avut loc la Consiliul Județean Maramureș, unde președintele UUR a avut o întrevedere cu domnul vicepreședinte al CJ, Doru Alexandru Lazăr. Discuțiile s-au concentrat asupra unor teme de actualitate și de interes comun pentru unele UAT-uri din județ, cu populație majoritar ucraineană, care nu au beneficiat de fonduri la rectificarea bugetară efectuată de Guvernul României. De asemenea, a fost discutată problema învățământului în limba ucraineană, atât la Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, cât și la celelalte școli în care este studiată limba ucraineană. Ultimul punct al discuției a fost legat de problemele cu care se confruntă bisericile ucrainene din județ.

ÎNTÂLNIRE DE LUCRU CU DIRECTORUL STUDIOULUI TERITORIAL TVR CLUJ, ALIN GELMĂREAN

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, a avut luni, 20 septembrie, o întâlnire de lucru cu directorul TVR Cluj, Alin Gelmărean. La discuții, au mai participat coordonatoarea redacției minorității din cadrul TVR Cluj, Enikő Pákai, și realizatoarea emisiunii „Transilvania Policromă”, Maria Cinar-Jiga.

În cadrul dialogului, au fost abordate problemele cu care se confruntă TVR Cluj, cu accent pe modalitățile de soluționare a acestora. Au fost abordate teme precum: necesitatea constituirii unui nou consiliu de administrație, consultarea specialiștilor din cadrul TVR privind diverse aspecte legate de buna funcționare a Studioului Teritorial TVR Cluj, actualizarea legislației în vigoare, o mai mare implicare a factorilor decizionali, nevoia de trecere la sisteme de televiziune de înaltă definiție (HD), precum și alocarea unui buget mai mare postului TVR Cluj.

La finalul întrevederii, părțile au convenit și asupra consolidării cadrului de cooperare, prin încheierea unui acord de colaborare între Uniunea Ucrainenilor din România și TVR Cluj.

Tot luni, Nicolae Miroslav Petrețchi a participat la emisiunea „Transilvania Policromă”, în cadrul căreia a vorbit atât despre modalitățile prin care UUR sprijină învățământul în limba ucraineană, despre proiectele implementate de Uniune în 2021 (cea de-a V-a ediție a Consfătuirilor Naționale ale cadrelor didactice care predau limba ucraineană, tabere de vară și concursuri pentru copiii ucraineni din România, susținerea competițiilor tematice și a olimpiadelor școlare etc.), cât și în ceea ce privește colaborarea dintre UUR, pe de o parte, și Ministerul Educației, Inspectoratele Școlare Județene și școlile în care este studiată limba ucraineană, pe de altă parte.

Cronica activității UUR

În data de 9 septembrie 2021, a avut loc întâlnirea de lucru a membrilor Comisiei de cultură, culte și mass-media a Consiliului Minorităților Naționale.

La lucrările comisiei, care s-au desfășurat la Biblioteca „Ștefan Tcaciuc” a Uniunii Ucrainenilor din România, au participat domnul Amet Aledin, subsecretar de stat al Departamentului pentru Relații Interetnice; președintele comisiei, doamna Serin Turkoglu de la Uniunea Democrată Turcă din România; vicepreședintele comisiei, doamna Ioana Grosaru din partea Asociației Italianilor din România, și reprezentanți ai altor minorități naționale din România.

Din partea Uniunii Ucrainenilor din România, a participat președintele Comisiei pentru cultură a UUR, domnul Mihai Traista.

În deschiderea lucrărilor, subsecretarul de stat al DRI, domnul Amet Aledin, a subliniat că este important să ne concentrăm atenția asupra tuturor aspectelor esențiale din viața fiecărei minorități naționale din România și să promovăm împreună diversitatea culturală, multilingvismul și valorile comune în scopul consolidării imaginii pozitive și favorabile acestor minorități.

Pe agenda de discuții a ședinței, s-au regăsit subiecte legate de recensământul general al populației, care urmează să aibă loc în curând.

Uniunea Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Asociația Județeană de Fotbal Suceava și cu Școala Gimnazială „Petru Mușat” din Siret au organizat sâmbătă, 18 septembrie 2021, la Siret, Cupa Organizației Tineretului Ucrainean din România – etapa județeană.

La această competiție, au participat reprezentanții OTUR din șase organizații locale ale Filialei UUR Suceava: OTUR Izvoarele Sucevei, coordonator prof. Bogdan Misiuc, OTUR Ulma, coordonator prof. Adrian Ilaș, OTUR Paltinu, coordonator prof. Ilie Rătundu, OTUR Dărmănești, coordonator preot Mihai Cobziuc, OTUR Negostina, coordonator Cristian Cozariuc și OTUR Siret, coordonator prof. Alin Fercalo.

Competiția a fost câștigată de echipa OTUR Paltinu, care va participa la etapa finală ce urmează a se desfășura într-o locație care va fi comunicată la timp echipelor participante. Au fost acordate cupe pentru locurile de pe podium, pentru cel mai bun portar, pentru cel mai bun jucător și golgeterului turneului.

Meciurile s-au disputat în sistem grupe, semi-finale și finală. Arbitrajul a fost asigurat de arbitri cu experiență de la AJF Suceava. Sprijinul financiar în organizarea acestei competiții a tinerilor ucraineni a fost oferit de Uniunea Ucrainenilor din România.

Grupurile vocale ale organizațiilor locale ale UUR din Chilia, Letea, Sfântu Gheorghe, Pardina, Caraorman, Crișan, Sulina și Tulcea au participat la Festivalul folclorico-gastronomic „Armonii transdunărene RoUa”, desfășurat la Chilia Veche, în zilele de 18 și 19 septembrie 2021.

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului „Valorificarea identității culturale și a istoriei comune pentru dezvoltarea turismului în zona de graniță Dunărea de Jos”, implementat de: Asociația pentru Dezvoltarea Durabilă a Deltei Dunării – România, organizația publică de tineret Noua Generație Europeană – Ucraina și Primăria comunei Chilia Veche.

Sâmbătă, în prima zi a festivalului, Chilia Veche a fost gazda unei parade a costumelor populare. Membrii ansamblurilor folclorice din județul Tulcea (România), respectiv din raionul Ismail, regiunea Odesa (Ucraina), și-au prezentat portul tradițional, lăsat moștenire din generație în generație.

Timp de două zile, mai multe ansambluri folclorice din cele două țări au încântat publicul cu dansuri și cântece populare, fiind aplaudați, la scenă deschisă, după fiecare cântec interpretat. Alocuțiunile oficialităților au fost urmate de un spectacol grandios, susținut de ansamblurile „Zadunaisca Sici”, „Dunai”, „Veselka”, „Bila malkovka”, „Bila roja” și „Ciorne More”, din județul Tulcea, precum și de grupurile folclorice „Dor Basarabean”, „Mugurel”, „Haiducii” și „Bereghinea”, din regiunea Odesa, Ucraina.

Pe lângă muzica și tradițiile locuitorilor din zona de graniță Dunărea de Jos, festivalul a promovat și gastronomia locală autentică, în cadrul unei expoziții de mâncăruri tradiționale, cu degustări de produse pescărești, și nu numai. Pentru oaspeții festivalului, 12 localnici au pregătit 100 de litri de borș de pește, 1.000 de chiftele din pește, 30 de kilograme de mămăligă, 10 kilograme de mujdei, aproape o tonă de pește prăjit, 1.000 de cornulețe, 1.000 de pișcoturi și 700 de plăcinte cu brânză.

În cadrul acestui proiect, membrii organizațiilor locale ale UUR din Chilia Veche, Letea, Sfântu Gheorghe și OTUR Tulcea au primit costume populare noi și instrumente muzicale, iar tinerii ucraineni, membri ai Filialei tulgene a UUR, au participat la un study-tour (tur de studiu) în Ucraina. Totodată, am aflat că la Chilia Veche va fi înființat un Centru Cultural Româno-Ucrainean.

Duminică, 19 septembrie 2021, Comitetul Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat Simpozionul omagial „Mykhailo Drahomanov – 180 de ani de la naștere”.

În deschiderea evenimentului, președintele Filialei București a UUR, dl Mihai Traista, a prezentat salutul președintelui UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, și a vorbit despre viața și opera istoricului ucrainean.

După prezentarea comunicării și după purtarea discuțiilor pe marginea acesteia, a fost proiectat filmul documentar (în limba engleză) „Mykhailo Drahomanov – Making History”.

Duminică, 19 septembrie, după Înălțarea Sfintei Cruci, Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, episcop-vicar patriarhal, delegat al Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a săvârșit slujba de sfințire a bisericii Mănăstirii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Ruscova, județul Maramureș. La Sfânta Liturghie, au participat și alți invitați de seamă: arhimandritul Clement Haralam, mare eclesiarh al Catedralei Patriarhale și preotul Sorin Argintariu, secretarul Cancelariei Sfântului Sinod, bineînțeles cu participarea atât a preoților ucraineni, în frunte cu preotul vicar Nicolae Lauruc și preotul protopop Petru Rahovan, cât și a preoților și a diaconilor români din zonă. Evenimentul s-a desfășurat și în baza parteneriatului încheiat între Uniunea Ucrainenilor din România și Vicariatul Ortodox Ucrainean din România.

La Sfânta Liturghie, au mai participat: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele UUR Maramureș, Miroslav Petrețchi, viceprimarul comunei Rona de Sus, Ioan Ruscovan, directorul Școlii Gimnaziale Rona de Sus, prof. Loredana Lușcan, președintele Organizației locale UUR Remeti, prof. Vasile Pasenciuc.

Grija pentru Biserică și pentru viața spirituală reprezintă o preocupare constantă a Uniunii Ucrainenilor din România, care a încheiat și un parteneriat cu Vicariatul Ortodox Ucrainean din România, în vederea sprijinirii bisericilor ucrainene din toată țara. De asemenea, nu puține au fost demersurile făcute de Nicolae Miroslav Petrețchi atât în calitate de președinte al UUR, cât și de parlamentar, către autoritățile administrației publice centrale și cele locale, pentru ridicarea mănăstirii din Ruscova și pentru susținerea bisericilor ucrainene din România, în general. În semn de prețuire pentru activitatea sa rodnică, folositoare Bisericii și societății, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitul Părinte Daniel, i-a conferit președintelui UUR Diploma de onoare „Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României”, iar Primăria și Consiliul local al Comunei Ruscova – Diploma de mulțumire pentru colaborare și ajutorul acordat în ridicarea acestui sfânt lăcaș.

Mănăstirea Ruscova aparține de Vicariatul Ortodox Ucrainean din România, o unitate bisericească administrativă cu regim special, misionar-pastoral, subordonată direct Patriarhiei Române, care are rolul de a coordona viața spirituală a credincioșilor ortodocși ucraineni din România. Biserica acestei mănăstiri a fost construită pe terenul Parohiei Ortodoxe Ucrainene Ruscova, între anii 1992 și 1997, prin contribuția creștinilor din cadrul parohiei, inclusiv a Uniunii Ucrainenilor din România, sub directa îndrumare a părintelui vicar Ioan Pițura, iar între anii 1998-2008 au continuat lucrările la instalațiile electrice, termice și de canalizare, la finisajele exterioare, care includ

(Continuare la pagina 5)

Cronica activității UUR

(Urmare de la pagina 4)

mozaicuri, pregătirea pereților interiori pentru pictură în frescă, procurarea mobilierului și a iconostasului, sculptate în lemn de stejar, îmbrăcarea coloanelor interioare și exterioare în marmură și pardosirea cu marmură. Începând cu anul 2012, a fost demarat proiectul de zidire a ansamblului mănăstiresc care cuprinde: corp de chilii, paraclis și trapeză.

Membri ai Organizațiilor locale Ciucurova și Fântâna Mare ale Uniunii Ucrainenilor din România au participat la acțiunea „Zilele Culturii Ucrainene”. Evenimentul s-a desfășurat la sediul Organizației locale UUR din Letea, județul Tulcea, la data de 21 septembrie 2021.

„Zilele Culturii Ucrainene” au adus în prim plan atât muzica, dansurile și costumele tradiționale ucrainene, cât și bucatele specifice gastronomiei ucrainenilor din Delta Dunării.

Manifestarea culturală, al cărei obiectiv principal a constat atât în promovarea obiceiurilor și a tradițiilor culturale, religioase și gastronomice, cât și în implicarea comunității în perpetuarea tradițiilor străbune, a avut un real succes în rândul participanților.

Uniunea Ucrainenilor din România a deschis o nouă filială la nivel de județ, în Bihor, care vine în întâmpinarea comunității ucrainene din zonă. Ceremonia de înființare a noii filiale s-a desfășurat miercuri, 22 septembrie 2021, în sala de conferințe a unui hotel din Oradea.

Cu aceasta ocazie, au fost aleși membrii Biroului Filialei UUR Bihor, o echipă formată din oameni tineri, dornici să contribuie activ la promovarea drepturilor și intereselor ucrainenilor din acest județ. Astfel, noua filială va fi condusă de Lavinia Mariana Pasenciu, vicepreședinte a fost aleasă Natalca Pap, Ioan Vasile Pasenciu va ocupa funcția de secretar, iar Melania Bochiș – pe cea de trezorier.

Din partea conducerii UUR, la eveniment, au participat președintele acesteia, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, și prim-vicepreședinte al UUR, Vasile Pasenciu.

Președintele UUR Nicolae Miroslov Petrețchi a declarat că interesele comunității ucrainene din județul Bihor vor putea fi mai bine reprezentate de acum încolo. El a mulțumit tuturor celor pre-

zenți pentru implicare, urându-le succes în activitatea filialei nou-înființate.

Comisia de tineret și sport a Uniunii Ucrainenilor din România și Filiala UUR Maramureș au organizat sâmbătă și duminică, 25-26 septembrie 2021, etapa județeană a competiției fotbalistice Cupa Organizației Tineretului Ucrainean din România, desfășurată în municipiul Sighetu Marmăției și în comuna Ruscova.

La competiție, au participat reprezentanții Organizației Tineretului Ucrainean din România (OTUR) din opt organizații locale ale Filialei Maramureș a UUR: OTUR Rona de Sus, OTUR Crasna Vișeuului, OTUR Bocicoiu Mare, OTUR Ruscova, OTUR Remeți, OTUR Poienile de sub Munte, OTUR Valea Vișeuului și OTUR Coștiui.

Faza grupelor și semifinalele mică s-au desfășurat sâmbătă, la Ruscova și Sighetu Marmăției, iar meciurile pentru locurile de pe podium au fost disputate duminică, la Sighetu Marmăției.

Campionatul a fost câștigat de echipa OTUR Ruscova, care va participa la etapa națională ce va fi găzduită de una dintre filialele UUR. Următoarele clasate au fost: OTUR Remeți – locul II, OTUR Crasna Vișeuului – locul III și OTUR Bocicoiu Mare – locul IV. Au fost acordate cupe și distincții echipelor clasate pe primele trei locuri și medalii și diplome de participare tuturor echipelor care au evoluat în cadrul etapei județene a competiției.

Atât la festivitatea de premiere, cât și la desfășurarea meciurilor, au luat parte președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, vicepreședintele UUR și președintele Filialei UUR Maramureș, dl prof. Miroslov Petrețchi, prim-vicepreședintele UUR, dl prof. Vasile Pasenciu, membrii Consiliului UUR, dnii Pinte Mariciuc și Ioan Recalo, președintele Comisiei de tineret și sport a UUR, dl Ciprian Lușcan, însoțiți de președinții organizațiilor locale și de numeroși membri ai Uniunii.

Organizatorii mulțumesc Colegiului Național Pedagogic „Regele Ferdinand” din Sighetu Marmăției pentru găzduirea competiției.

Uniunea Ucrainenilor din România, Filiala Suceava, în parteneriat cu Parohia Acoperământul Maicii Domnului din Bălcăuți au organizat vineri, 1 octombrie, Hramul bisericii din Bălcăuți.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită în limbile română și ucraineană de un sobor format din treisprezece preoți și diaconi. Credincioșii au avut, de asemenea, prilejul de a se închina la un fragment din moaștele Sfântului Efreim cel Nou, adus special pentru acest hram de către preotul Iuvenalie de la schitul Lecușești.

La eveniment, au participat președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Comisiei pentru tineret și sport a UUR, Ciprian Lușcan, președintele UUR Suceava, Ilie Sauciu, primarul comunei Bălcăuți, Vasile Șoiman, viceprimarul comunei Bălcăuți, Iulian Chideș, consilierul local UUR, Petru Șoiman, membri ai Comitetului UUR

Suceava, Niculina Chideș Clapon, Cristina Chideș, Mihai Cobziuc, directorul Școlii Gimnaziale Bălcăuți, profesor Secstilia Gherasă, cadre didactice și elevi ai școlii din localitate, membri și simpatizanți ai UUR.

Elevii coordonați de doamnele profesoare Narcisa Cîrștean și Anca Știubianu, grupul artistic „Hatna” al Organizației locale UUR Dărmănești și ansamblul „Polonynka” al Organizației locale UUR Paltinu au încântat audiența cu cântece și privesne atât în limba ucraineană, cât și în română.

Preotul paroh a mulțumit tuturor pentru participare, iar domnului Nicolae Miroslov Petrețchi i-a adresat cuvinte de grație pentru sprijinul permanent acordat comunității, amintind demersurile realizate pentru demararea picturii interioare a bisericii.

Evenimentul a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România, organizație a cărei grijă pentru biserici și pentru viața spirituală a enoriașilor reprezintă o preocupare constantă.

Comuna Repedea din județul Maramureș a fost gazda celei de-a II-a ediții a Festivalului „Sărbătoarea folclorului ucrainean”. Evenimentul, desfășurat duminică, 3 octombrie, a fost organizat de Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România.

Pe scena festivalului, au evoluat numeroase coruri, ansambluri și formații instrumentale, printre care: „Cervona kalyna” din Suceava, „Holos polonyny” din Poienile de sub Munte, „Hutltskyi plai” din Valea Vișeuului, corul de copii din Bistra, corul bisericesc din Repedea, ansambluri vocal-instrumentale din Repedea și Remeți, grupuri artistice de instrumentiști, virtuozii ai muzicii tradiționale din Rona de Sus și Bocicoiu Mare.

Festivalul s-a bucurat de prezența a numeroși reprezentanți ai UUR și ai administrației publice locale. Astfel, s-au adresat călduros publicului numeroși: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Filialei Maramureș și vicepreședinte al UUR, Miroslov Petrețchi, prim-vicepreședinte al UUR, Vasile Pasenciu, viceprimarul comunei Bălcăuți, județul Suceava, Iulian Chideș, viceprimarul comunei Rona de Sus, Ioan Ruscovan, președintele Organizației locale a UUR din Repedea și gazda evenimentului, Ioan Recalo, președinta Organizației Femeilor Ucrainene din România, Ledia Spivaliuc, precum și președinții Organizațiilor locale ale UUR din Poienile de sub Munte, Ruscova, Crasna Vișeuului, Bistra, Valea Vișeuului, respectiv Ștefan Chifa, Pinte Mariciuc, Gheorghe Mocernac, Irina Iordăchianu și Maria Papariga.

(Continuare la pagina 6)

Cronica activității UUR

(Urmare de la pagina 5)

Evenimentul s-a desfășurat într-o atmosferă specială de toamnă, apreciată de un public numeros și entuziast.

Filiala Suceava a UUR a organizat duminică, 3 octombrie, un eveniment cultural deosebit, în cadrul căruia au fost evocate personalitățile ucrainene sucevene.

Într-un frumos cadru autumnal, la Brodina, președinta Organizației locale a UUR, doamna Elena Torac, a ales să omagieze personalitățile sucevene aparținând minorității ucrainene, care, de-a lungul timpului, au făcut cinste spiritului ucrainean.

Domnul Ilie Sauciuc a rostit un cuvânt de prețuire pentru personalitățile județului care încă activează: Ion Rebușapcă, Mihai Mihailiuc, Ion Chideșciuc, Eusebie Fraseniu. La rândul său, părintele Mihai Cobziuc i-a pomenit pe cei trecuți la cele veșnice: Ștefan Tcaciuc, Vichentie Nicolaiciuc, Corneliu Reguș, Gheorghe Lucan, Vasile Țapoveț, Ion Bodnariuc, Ioan Negriuc, Ion Cozmei, Traian Maleș, Nicolai Cramar, Gheorghe Cega, Gheorghe Mihai, Miroslava Șandru, Nicolae Hapenciuc, Dionisie Oneșciuc, Olha Kobyleanska, Gheorghe Racocia, Vasile Clem, Ilie Cojocar, Silvestru Iaricevski, Sidonia Nicorovici, Vasile Mangelovski și Teofil Rebușapcă.

La eveniment, au participat președintele UUR Suceava, Ilie Sauciuc, prim-vicepreședinte UUR Suceava, Niculina Clapon, vicepreședinții UUR Suceava, Elena Torac, Brândușa Peslari, Nicolai Ciocan, alături de Nadia Boiciuc Lazăr și Mihai Cobziuc, membri ai Comitetului UUR Suceava, membri și simpatizanți ai UUR din mai multe organizații locale ale UUR.

Grupul artistic „Hatna” al Organizației locale UUR Dărmănești și ansamblul „Polonynka” din cadrul Organizației locale UUR Paltinu au interpretat cântece în limbile ucraineană și română, iar preotul Mihai Cobziuc a recitat poezii ale regretatului Ștefan Tcaciuc.

Evenimentul a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România.

Comisia pentru probleme de cultură a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat a V-a ediție a Festivalului-Concurs Național „Tineri talente ucrainene din România”, la care au participat 192 de elevi din județele Suceava și Maramureș și din municipiul București.

Competiția a avut trei secțiuni: Literatură, Muzică și Artă plastică. Fiecare secțiune a fost împărțită în 4 grupe de vârstă. Elevii au primit diplome și premii în bani: Premiul I – 500 de lei; Premiul II – 400 de lei; Premiul III – 300 de lei; Premiul Mențiune – 200 de lei; Premiul pentru participare – 100 de lei.

Ținând cont de situația pandemică pe care o traversăm, premiile câștigătorilor s-a desfășurat în perioada 7-10 octombrie 2021, în școlile din care fac parte elevii premianți, după cum urmează:

– în județul Suceava: Colegiul Național „Mihai Eminescu” din mun. Suceava, Școala Gimnazială „Petru Mușat” și Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” din Rădăuți și Școlile Gimnaziale din localitățile Călinești Enache, Botoșenița, Șerbăuți, Bălcăuți, Negostina și Paltinu. La premiere, au participat președintele Filialei UUR Suceava, Ilie Sauciuc, directorii instituțiilor de învățământ și cadre didactice;

– în județul Maramureș: Școlile Gimnaziale din localitățile Rona de Sus și Remetei și Liceul Ucrainean „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmației. La premiere, au luat parte președintele UUR, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Filialei UUR Maramureș, Miroslov Petrețchi, prim-vicepreședinte al UUR, Vasile Pasenciuc, directorii instituțiilor de învățământ și cadre didactice. La premierea desfășurată în localitatea Remetei, au participat și reprezentanții organelor locale, primarul comunei, Ivan Claudiu Brânzanic, viceprimarul comunei, Adalbert Roman, și ai bisericii, părintele Vladimir Clem.

Obiectivele principale ale festivalului-concurs constau în păstrarea, promovarea și dezvoltarea culturii ucrainene din România, identificarea tinerelor talente, stabilirea unor contacte creative între participanți, intensificarea schimbului de experiență între participanți și organizatori, precum și crearea condițiilor privind susținerea și dezvoltarea creativității copiilor și a tinerilor.

Felicitări tuturor participanților la competiție! Vă așteptăm și la următoarea ediție!

Sâmbătă, 8 octombrie 2021, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, a participat la masa rotundă „Dezvoltarea comunităților ucrainene în lume”, desfășurată în regim online, la inițiativa Congresului Mondial al Ucrainenilor.

Nicolae Miroslov Petrețchi a prezentat activitatea Uniunii Ucrainenilor din România, al cărei scop principal constă în apărarea drepturilor privind exprimarea și promovarea identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene, renașterea și

formarea unității și conștiinței naționale, protejarea drepturilor individuale și colective ale membrilor săi și întărirea raporturilor de colaborare româno-ucrainene.

Doamna Evhenia Petrova, președinta Federației Mondiale a Organizațiilor de Femei Ucrainene, a apreciat prezentarea domnului Petrețchi și a felicitat UUR atât pentru implicare, cât și pentru vasta activitate pe care o desfășoară în sprijinul ucrainenilor din România.

Participanții la masa rotundă au subliniat importanța parteneriatelor dintre UUR și administrațiile regionale din Ucraina, care asigură premise bune pentru armonizarea intereselor celor două țări și evoluția relațiilor bilaterale dintre acestea.

După o vacanță de vară lungă și plină, membrii Clubului copiilor ucraineni din cadrul Filialei Cluj a UUR s-au întâlnit în sfârșit.

Întâlnirea, de pe 9 octombrie, s-a desfășurat sub deviza „Școală, dragă școală!”, în cadrul căreia copiii au povestit despre școala sau grădinița unde învață, au ascultat cântece dedicate școlii și învățătoarei.

Și întrucât școala este locul unde copiii învață și-și petrec timpul într-un mod captivant, și organizatorii acestei acțiuni și-au propus să-i învețe să facă aplicații atrăgătoare din frunze, și anume animale și insecte, după bunul plac al fiecăruia.

Iar prin jocul cu mingea, cei mici nu doar că și-au consolidat cunoștințele despre animale și păsări în limba ucraineană, ci au petrecut timpul într-un mod agreabil, învățând unul de la altul.

Mulțumim tuturor participanților pentru prezență și bună dispoziție!

Sâmbătă, 16 octombrie, Comitetul Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat cea de-a V-a ediție a Festivalului de muzică și poezie religioasă ucraineană „Acoperă-ne pe noi cu Acoperământul Tău, Preasfântă Fecioară”.

În deschiderea evenimentului, președintele Filialei București a UUR, Mihai Traista, a transmis salutul președintelui UUR, deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, și a vorbit despre importanța păstrării și promovării cântecului religios ucrainean. Apoi, preotul Parohiei Ucrainene din București, părintele Vladimir Malcovici, a oficiat o slujbă de Te Deum în cinstea Preasfintei Fecioare.

Pe scenă, au evoluat Corul Bisericii Ucrainene din București, violonista Natalia Pancec Colotelo și chitaristul Dan Vasilescu, care au interpretat cântece dedicate Sfintei Fecioare, privesne și cântece religioase, compuse de compozitori ucraineni. De asemenea, lor li s-au alăturat poeți și actori bucureșteni, aceștia recitând poezii creștine în limbile ucraineană și română.

A doua zi, duminică, 17 octombrie, Biserica Ucraineană „Acoperământul Maicii Domnului” din București, și-a prăznuit hramul, la eveniment fiind prezenți numeroși membri ai comunității ucrainene din capitala României, precum și reprezentanți ai corpului diplomatic ucrainean acreditat la București.

Cupa la fotbal a Organizației Tineretului Ucrainean din România a plecat la Caraș-Severin

Fotbalul este cel mai popular și practicat sport din toată lumea, reprezentând, totodată, principalul element al unei vieți sănătoase. Din dorința de a spori activitatea fizică a tinerilor ucraineni și de a îmbunătăți relațiile interpersonale ale acestora, Comisia de tineret și sport a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat campionatul național de fotbal „Cupa Organizației Tineretului Ucrainean din România”.

Etapa finală a competiției s-a desfășurat sâmbătă și duminică, 9-10 octombrie 2021, la Șerbăuți, județul Suceava, unde au participat echipele reprezentative ale Organizațiilor Tineretului Ucrainean din județele cu populație ucraineană, respectiv câștigătorii etapelor județene ale campionatului, după cum urmează: OTUR Maramureș, OTUR Suceava, OTUR Timiș, OTUR Satu Mare, OTUR Caraș-Severin și OTUR Botoșani.

Meciurile din faza grupelor au fost disputate sâmbătă, urmând ca semifinalele, finala mică și finala mare să fie jucate duminică. În urma unor partide intense, disputate pe parcursul a două zile, a rezultat următorul clasament: locul I – OTUR Caraș Severin, locul II – OTUR Maramureș, locul III – OTUR Suceava, locul IV – OTUR Timiș, locul V – OTUR Botoșani și locul VI – OTUR Satu Mare. Au fost acordate cupe și medalii tuturor echipelor participante și următoarele distincții: „Cel mai bun jucător” – OTUR Caraș-Severin, „Golgeterul campionatului” – OTUR Maramureș și „Cel mai bun portar” – OTUR Suceava.

Arbitrajul a fost asigurat de un arbitru profesionist de la Asociația Județeană de Fotbal Suceava.

Atât la festivitatea de premiere, cât și pe întreaga durată a meciurilor au participat: președintele Comisiei de tineret și sport din cadrul UUR, dl Ciprian Lușcan, președintele Filialei UUR Suceava și prim-vicepreședinte al UUR, dl Ilie Sauciuc, președintele Filialei UUR Botoșani și prim-vicepreședinte al UUR, dl Victor Semciuc, președintele organizației locale a UUR din Micula și trezorier al UUR, dl Vasile Buciuța, președintele organizației locale a UUR din Repedea și membru în Consiliul UUR, dl Ioan Recalo, directorul școlii din localitatea Șerbăuți, dna Silvia Boiciuc, precum și membrii staff-ului organizatoric, Fabian Popovici și Cristian Semeniuc.

Terenul sintetic de fotbal pe care s-a desfășurat competiția și clădirile anexe necesare au fost puse la dispoziție de Primăria localității Șerbăuți și de Școala Gimnazială Șerbăuți, asigurând o primire călduroasă și o bună găzduire.

Evenimentul a reprezentat un bun prilej pentru tinerii ucraineni de a interacționa, de a se cunoaște mai bine și de a-și împărtăși, totodată, experiența participării la evenimentele organizate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Popularitatea fotbalului provine de la accesibilitatea acestuia. Indiferent de vârstă sau pricipere, acest sport poate fi practicat oriunde și de oricine, venind la pachet cu un set de beneficii

atât asupra sănătății, cât și asupra formării personale a indivizilor. Printre acestea se numără:

- **Îmbunătățirea circulației cardiovasculare.** Majoritatea sporturilor implică un anumit tip de alergare, iar cele care presupun o alergare constantă, precum fotbalul, îmbunătățesc vizibil circulația cardiovasculară. Menținerea unei bune sănătăți a inimii și a vaselor de sânge este dată de mișcarea constantă, un jucător de fotbal alergând, în majoritatea cazurilor, peste 2-3 km și prevenind astfel hipertensiunea;

- **Tonifierea mușchilor prin solicitarea corpului.** Acest sport impune coordonarea diverselor părți ale corpului pe parcursul meciurilor, solicitându-l în totalitate până la final. Prin modul în care se joacă acest sport, sunt utilizate atât fibrele cu contracție rapidă, cât și cele cu contracție lentă, care prin utilizare tonifică mușchii;

- **Creșterea rezistenței și întărirea mușchilor și a oaselor.** În timpul meciului, sunt folosite ambele părți ale corpului: cea superioară și cea inferioară. După mai multe luni de practicare constantă a acestui sport, oasele încep să se întărească, în special la oamenii mai în vârstă. De asemenea, fiind o activitate aerobică mai complexă, fotbalul necesită nu doar rezistență fizică, ci și mentală, acest factor fiind influențat de puterea minții;

- **Îmbunătățirea agilității și a reflexelor.** Anticiparea mișcărilor celorlalți este unul dintre cei mai importanți factori ai fotbalului. Timpul scurt de analiză obligă jucătorul să ia decizii cât mai rapid, astfel fiind nevoie de un raport excelent între reflexele unui corp agil și mintea umană;

- **Coordonarea gândirii în paralel cu activitatea fizică.** Fotbalul necesită multă strategie și coordonare. În timp ce aleargă, jucătorii trebuie să-și controleze mișcările, dar și să analizeze următoarea mutare, deprinzându-se astfel calitățile unui bun strateg;

- **Creșterea încrederii în propriile forțe.** Spiritul competitivității în raport cu toate reușitele de pe teren sporesc încrederea în forțele proprii și îmbunătățesc performanțele vieții personale și sociale. Pentru dobândirea acesteia, jucătorii trebuie să fie disciplinați, perseverenți și să dețină o capacitate mare de concentrare;

- **Cultivarea spiritului de echipă.** Jucătorii fac parte dintr-o echipă, fiind astfel nevoiți să aibă un comportament potrivit față de coechipieri și adversari și să elimine orice urmă de egoism. Prin lupta pentru același scop comun, și anume câștigarea partidelor de joc, oamenii reușesc să formeze noi legături și prietenii, îmbunătățindu-și spiritul de echipă;

- **Respectarea eticii.** Fotbalul este un sport organizat sub restricțiile anumitor reguli de joc. Pe lângă regulile tehnice ale jocului, oamenii învață să asocieze termenul de „fair-play”. De asemenea, sunt asimilate sentimentele înfrângerii și ale empatiei cu ceilalți învinși, principalele stimulente în formarea demnității și a autodepășirii. Pe lângă acestea, un alt factor important este că prin fotbal putem analiza consecințele rezultate din propriile acțiuni.

Însă, în același timp, nerespectarea regulilor de joc poate duce, în unele situații, la accidentări grave sau mai puțin grave. Aspecte precum încălzirea incorectă, purtatul unui echipament necorespunzător, hidratarea insuficientă sau lipsa tehnicii de joc expun jucătorul la mai multe riscuri, printre care se numără: luxații, vânătăi, zgârieturi, entorse, întinderi musculare, oboseală temporară și de final de meci, precum și suprasolicitarea organismului.

Chiar dacă fotbalul contribuie la îmbunătățirea radicală a nivelului fizic, adevăratele avantaje ale acestuia se găsesc în afara terenului. Societatea se confruntă constant cu problema caracterelor introvertite și anxioase. În timp ce introvertiții preferă să-și petreacă timpul de unii singuri, extrovertiții adoră activitățile și interacțiunile. Trăind în societate, oamenii reușesc să devină mai extrovertiți prin fotbal și să accepte într-un mod mai eficient normele acesteia.

Pentru cei mai mulți dintre oameni, fotbalul constituie o componentă a vieții, mai exact un antidot deosebit împotriva plictiselii. Începând cu anul 1863, când au fost trase primele reguli ale fotbalului în Anglia, și până azi, acest sport a fost într-o necontenită transformare, de la o acțiune instinctivă devenind o adevărată industrie. Cu toate acestea, fotbalul reprezintă aceeași înflăcărare și conectează, în continuare, o mulțime de oameni din toate colțurile lumii atât pe teren, cât și în tribune.

Frumusețea campionatului de fotbal organizat de Uniunea Ucrainenilor din România a fost una incontestabilă. De la fascinantă creativitate a jucătorilor, până la fazele riguros pregătite, ca urmare a unor calcule precise, competiția s-a dovedit a fi una entuziasmantă atât pentru jucători, cât și pentru suporteri, completată fiind de o festivitate de premiere emoționantă. Tinerii jucători ucraineni și-au exprimat intenția clară de a participa la toate activitățile organizate de UUR care implică spirit competitiv și de echipă.

Felicitări câștigătorilor!

Fabian POPOVICI

Zilele folclorului ucrainean, în Maramureș

Datinile și obiceiurile, literatura populară și credințele ancestrale ucrainene sunt doar câteva dintre elementele pe care s-a clădit comunitatea ucraineană din România. Din dorința de a populariza și conserva tot acest ansamblu de elemente populare specifice etnicilor ucraineni, prin promovarea lor pe cale orală sau scrisă, Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat două evenimente importante care au avut în centrul lor folclorul ucrainean.

Astfel, duminică, 19 septembrie 2021, a avut loc manifestarea culturală „Caravana folclorului ucrainean”, la Bocicoiu Mare, iar, tot duminică, la 3 octombrie 2021 a avut loc a doua ediție a Festivalului „Sărbătoarea folclorului ucrainean”, la Repedea.

În deschiderea evenimentelor, au luat cuvântul și au fost prezenți pe tot parcursul acestora: președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele Filialei Maramureș a UUR și vicepreședinte al UUR, prof. Miroslav Petrețchi, prim-vicepreședinte al UUR, dl Vasile Pasenciuc, președinta Organizației Femeilor Ucrainene din România, dna Ledia Spivaliuc, viceprimarul comunei Bălcăuți (județul Suceava), dl Iulian Chideș, viceprimarul comunei Rona de Sus, dl Ioan Ruscovan, precum și președinții Organizațiilor locale ale UUR din Poienile de sub Munte, Repedea, Crasna Vișeuului, Bocicoiu Mare, Valea Vișeuului, Bistra și Lunca la Tisa, după cum urmează: Ștefan Chifa, Ioan Recalo, Gheorghe Mocernac, Ana Mihali, Maria Papariga, Irina Iordăchianu și Anna Sambor.

Atmosfera celor două acțiuni a fost întreținută de prezența unui număr mare de coruri, ansambluri, formații instrumentale, dintre care amintim: „Cervona kalena” din Suceava, „Cervona ruja” din Bocicoiu Mare, „Holos polonyny” din Poienile de sub Munte, „Veselka” din Lunca la Tisa, „Huțulskyi plai” din Valea Vișeuului, corul copiilor din Bistra, corul bisericesc din Repedea, grupuri vocal-instrumentale din Repedea și Remeți și grupuri artistice de instrumentiști de muzică tradițională din Rona de Sus și Bocicoiu Mare. Numărul mare de spectatori de toate vârstele, prin aplauzele lor, au creat o atmosferă pe măsură, mulți dintre cei prezenți amintindu-și cu nostalgie, dar și cu o plăcere deosebită de vremurile de altădată...

Dispariția obiceiurilor și a datinilor populare ucrainene prin nepracticarea acestora de către elevi, copii și tineri reprezintă o problemă pentru continuitatea lor, căci folclorul ucrainean este unul deosebit de bogat, trezind în sufletele copiilor sentimente de mândrie și admirație față de comunitatea pe care o reprezintă. Cunoscând im-

portanța folclorului, tinerii vor fi principalii transmițători ai valorilor populare, deoarece un popor care nu-și cultivă și nu-și păstrează tradițiile își va pierde treptat identitatea. Luând în calcul aspectele relatate, ultimele evenimente organizate de Uniunea Ucrainenilor din România au devenit tot mai frecventate de copiii și tinerii ucraineni care au înțeles cât de important este aportul lor în evoluția comunității.

Fabian POPOVICI

Filiala Botoșani a UUR participă pentru a IV-a oară la Festivalul „Alfabetul Conviețuirii” de la Ploiești

Primăria orașului Ploiești, în parteneriat cu Uniunea Elenă din România și Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești, a organizat cea de-a VIII-a ediție a Festivalului „Alfabetul Conviețuirii”. Acesta s-a desfășurat, în perioada 24-26 septembrie 2021, la Ploiești.

Scopul evenimentului a fost și rămâne încurajarea dialogului intercultural și a respectului reciproc între minoritățile naționale care conviețuiesc alături de populația majoritară din România. Festivalul interetnic „Alfabetul Conviețuirii” a debutat vineri, 24 septembrie a.c., la ora 16.00, cu ceremonia deschiderii oficiale, respectiv cu parada costumelor tradiționale, care s-a desfășurat pe bulevardul Independenței. Mai întâi, au fost rostite alocuțiunile din partea oficialităților, a organizatorilor și a invitaților de onoare, după care a urmat spectacolul propriu-zis, acesta fiind deschis de Orchestra Populară „Flacăra Prahovei”, Ansamblul Folcloric „Doina Prahovei” și Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești.

La festival, au fost invitate și au participat 45 de colective artistice, iar, pe parcursul celor trei zile de spectacole, pe scena amplasată pe bulevardul Independenței, în zona Monumentului Vânătorilor, au evoluat peste 800 de artiști din România și Grecia. Dintre ansamblurile artistice participante, amintim: Orchestra Populară „Flacăra Prahovei”, Ansamblul Folcloric „Doina Prahovei”, Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești, Ansamblul „Antonis Korfiatis” din Insula Evia, Grecia, Grupul folcloric „Orpheas” din orașul Lefkada, Grecia, Ansamblul artistic „Academic Star”, Corul „Celesta” din Câmpina, Ansamblul de cântece și dansuri populare „Prahova” al Casei de Cultură „I.L. Caragiale” din Ploiești, cărora li s-au alăturat ansamblurile minorităților naționale ale: albanezilor (din Ploiești), armenilor, bulgarilor, cehilor, croaților, evreilor, italienilor, germanilor, macedonenilor, maghiarilor, polonezilor, rutenilor, rușilor lipoveni, sârbilor, slovacilor, tătarilor, turco-musulmanilor, ucrainenilor.

Din partea Comunității Elene din România, au evoluat ansamblurile de cântece și dansuri din Brașov, Brăila, Craiova, Constanța, Galați, Iași, Izvoarele, Onești, Piatra Neamț, Pitești, Prahova, Sulina, Târgoviște, Tulcea, Turnu Severin.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată de formația de dansuri „Vesna” din cadrul Filialei Botoșani a UUR, coordonată de către tânărul și talentatul instructor și dansator Gabriel Scalschi. Programul de dansuri populare ucrainene prezentat de ansamblul ucrainean

botoșănean a fost îndelung aplaudat de publicul spectator, iar costumele purtate de tinerii dansatori au fost apreciate de participanții la eveniment, care, ca urmare a condițiilor impuse de organizatori, nu au avut acces în zona unde s-a

desfășurat spectacolul. În aceste condiții, membrii ansamblului, pe itinerariul spre hotel, au fost opriți de mai multe ori și li s-a solicitat să facă fotografii cu cei care nu au reușit să ajungă până la locația unde s-a desfășurat spectacolul. Membrii ansamblului au răspuns cu multă amabilitate acestor solicitări, chiar dacă lucrul respectiv a implicat decalarea programului stabilit de comun acord de către președintele filialei și organizatori, respectiv de responsabilul desemnat pentru coordonarea întregii acțiuni, dl Ionuț Semciuc, care s-a achitat foarte bine de sarcina primită, fapt pentru care conducerea Filialei UUR Botoșani îi aduce mulțumiri. La finalul programului prezentat de ansamblul sus-menționat, din partea organizatorilor, fiecărui membru al acestuia i s-a oferit câte un CD cu ultimele ediții ale festivalului, după care s-a realizat o fotografie de album cu președintele Uniunii Elene din România, dl deputat Dragoș Gabriel Zisopol.

Cu acest prilej, pe bulevardul Castanilor, au fost amenajate standuri dedicate minorităților naționale, unde vizitatorii au putut face cunoștință și aprecia cultura și tradițiile comunităților etnice din România.

Totodată, de o parte și de alta a bulevardului Independenței, în zona de street food, special creată cu această ocazie, publicul prezent a putut degusta bucate pline de savoare, specifice reprezentanților minorităților, pregătite după rețete atent selectate și prezentate într-un mod aparte.

Președintele Filialei Botoșani aduce mulțumiri conducerii Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul acordat în vederea participării la această acțiune și consideră că a fost încă un prilej de a demonstra în fața publicului spectator din Ploiești că ucrainenii din România au tradiții și obiceiuri frumoase, iar cântecele și dansurile ucrainene își merită pe deplin aprecierile obținute până în prezent atât pe plan național, cât și pe cel internațional.

*Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte al UUR*

Concert de muzică religioasă ucraineană, la Arad

Comunitatea ucraineană din Arad, într-o splendidă zi de toamnă, a îmbrăcat straie de sărbătoare. Cerul senin, soarele autumnal, blând, au străjuit peisajul arădean în care s-a desfășurat cea de-a IV-a ediție a „Concertului de muzică religioasă ucraineană”, organizat de Filiala Arad a UUR. De ani buni, Uniunea Ucrainenilor din România este preocupată de organizarea și promovarea a numeroase acțiuni menite să reliefeze raporturile de bună conviețuire interetnică. O dovadă în acest sens stă faptul că etnicii ucraineni din Banat conviețuiesc cu celelalte etnii, într-o perfectă armonie, de mai multe secole.

În Filiala Arad a UUR, se petrec evenimente deosebite atât pe plan social, cât și pe cel spiritual, iar efortul membrilor acesteia care participă activ la viața culturală dă roade. Astfel, în ultima sâmbătă a lunii septembrie, în căminul cultural din localitatea Dud, comuna Târnova, au răsunat frumoasele cântece bisericești ucrainene, în cadrul „Concertului de muzică religioasă ucraineană”. Prezentatoarea concertului, dna Maria Sebastian, o prezență plăcută, posesoare a unor abilități ridicate de a vorbi în public, a transmis întocmai esența acțiunii. Dânsa, printr-o prestație de excepție, într-o atmosferă emoționantă, a creat cadrul ideal în conturarea evenimentului.

Gazda evenimentului, dl Gavrilă Miculaiciuc, președintele Filialei Arad a Uniunii Ucrainenilor din România, a invitat pe scenă, să adreseze participanților cuvinte de salut, în cadrul festivității de deschidere, pe deputatul și președintele UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, și pe dl conf. univ. dr. Ioan Herbil, președintele Filialei Cluj a UUR.

Dl președinte Nicolae Miroslav Petrețchi a mulțumit autorităților locale pentru buna colaborare cu organizația noastră, menționând în discursul său că: „Prin organizarea unor astfel de acțiuni, Uniunea Ucrainenilor din România reușește să-și realizeze principalul scop, acela de a crea toate premisele privind păstrarea limbii ucrainene în comunități, în școli, în biserici, în viața spirituală a etniei ucrainene din România, în general”, iar, la rândul său, primarul localității Târnova, dna Emilia Ignișca, a asigurat comunitatea ucraineană din comună de sprijinul său, de aprecierea și respectul său pentru harnicii ucraineni de pe aceste meleaguri.

Din partea Uniunii Ucrainenilor din România și a autorităților locale au fost prezenți: dl Mihai Traista, președintele Filialei București, dl Ivan Liber, președintele Filialei Caraș-Severin, dl Ilie Sauciu, președintele Filialei Suceava a UUR, părintele protopop Petru Rahovan din Repedea, județul Maramureș, preotul Achim Giani, de la biserica din Dud, dl Mihai Bobic, inspector școlar de Limba și Literatură Ucraineană la IȘJ Timiș, dna Emilia Ignișca, primarul comunei Târnova, dna Sorina Pașca, directorul Școlii Gimnaziale Târnova, Cătălin Oprea, viceprimarul localității Târnova, membri ai Radei UUR, dna Terezia Șendroi, redactor al ziarului „Ukrainskyi visnyk”, Ștefania Pietreanu, redactor al revistei „Curierul ucrainean”, cadre didactice, reprezentanți ai autorităților locale, consilieri și alții.

În sală, au fost mulți copii, ocazie perfectă de a stimula sensibilitatea acestora pentru tradiții, cultură și credință. Festivalul a fost deschis de preoții Petru Rahovan și Achim Giani, care au rostit o rugăciune de binecuvântare, după care au vorbit despre importanța pe care o are acest festival în păstrarea și promovarea cântecelor și poeziilor religioase ucrainene, dar și a celor românești. Mai apoi, într-o emulație impresionantă,

Grupul „Nadia”, Târnova

Corul vocal „Blahovist”, Repedea

Corul Bisericii Baptiste, Târnova

Grupul vocal „Zelena lișcyna”, Copăcele

Alexandra Păun-Miculaiciuc

au evoluat Corul Bisericii Baptiste din Târnova (jud. Arad), coordonat de dna prof. Rebeca Suciuc, Corul vocal „Blahovist” din Repedea (jud. Maramureș), coordonat de preotul Petru Rahovan și de dna prof. Veronica Rahovan, Grupul vocal „Tvitna poleanca” din Criciova (jud. Timiș), Grupul vocal „Zelena lișcyna” din Copăcele (jud. Caraș-Severin), coordonator prof. Ivan Liber, Grupul „Nadia” din Târnova, coordonator prof. Anna Hanțig. Un moment special al concertului de muzică religioasă ucraineană l-a produs Alexandra Păun-Miculaiciuc, tânăra care a interpretat solo câteva cântece într-o manieră absolut remar-

cabilă, originală, tulburătoare, smulgând publicului ropote de aplauze binemeritate.

Toți cei care au urcat pe scenă au emoționat puternic prin cântecele ucrainene religioase interpretate, au adus bucurie și liniște în sufletele celor prezenți. La final, oamenilor nu le venea să se despartă, dovedind că ei cred în puterea cântecului religios, și nu numai. Astfel, prin evenimentul cultural de la Arad, am redescoperit faptul că muzica reprezintă un mijloc de a ne îmbogăți viața, că melosul ucrainean dă forță oamenilor, din el pot crește aripi.

Cu gânduri bune, așteptăm ediția viitoare a „Concertului de muzică religioasă ucraineană” de la Târnova, care, cu siguranță, va fi încununată de succes.

Ștefania PIETREANU

30 de ani de independență a Ucrainei

În urmă cu 30 de ani, la data de 24 august 1991, poporul ucrainean a asistat la un eveniment care avea să marcheze pozitiv viitorul acestuia, și anume adoptarea de către Parlamentul ucrainean (Rada Supremă) a Declarației de Independență, prin care Ucraina era declarată stat democratic și independent. În scurt timp, la 1 decembrie, au avut loc un referendum și au fost organizate primele alegeri prezidențiale, prin care peste 92% din ucraineni și-au exprimat susținerea independenței și l-au ales pe Leonid Kravciuk președintele țării.

Un alt pas important a fost făcut cu un an înainte, mai exact la 16 iulie 1990, când a fost adoptată Declarația Suveranității de Stat a Ucrainei, prin care erau stabilite atât principiile de autodeterminare a națiunii ucrainene, democrația, independența politică și economică, cât și prioritatea legii ucrainene în fața celei sovietice. De atunci, Ucraina a trecut prin mai multe perioade de consolidare a politicilor interne și externe și printr-o stabilire continuă a propriei identități.

Ucraina a sărbătorit marți, 24 august 2021, 30 de ani de independență, printr-o paradă militară desfășurată în capitala țării. Astfel, unități ale armatei ucrainene, vehicule blindate pentru transportul trupelor, tancuri, rachete și sisteme de apărare antiaeriană au defilat de-a lungul pieței centrale din Kiev, sub privirile pline de bucurie ale cetățenilor ucraineni. În paralel, în portul din Odessa, a avut loc o paradă a unităților marinei ucrainene.

Aflându-se într-o continuă schimbare și stabilizare, până la sfârșitul anului 1990, Ucraina și-a consolidat structura economică, urmând ca, în 1996, să fie introdusă hrivna, moneda națională ucraineană. Tot în același an, a fost adoptată o nouă Constituție, prin care Ucraina devenea republică semiprezidențială. Datorită acestor schimbări majore, începând cu anul 2000, țara a avut o creștere economică, în medie, de 6% pe an.

Pe parcursul celor 30 de ani de independență, din dorința de a îmbunătăți situația socio-economică, de a perpetua democrația și de a proteja teritoriul de influența Rusiei, poporul ucrainean a iscat trei mari revoluții: Revoluția din 1990, pornită de studenți și desfășurată în Kiev, între 2-17 octombrie, Revoluția Portocalie din 2004 și Euromaidanul, izbucnit în noiembrie 2013, având sloganul „Ucraina este Europa” și reflectând adevăratul principiu fundamental al Ucrainei, și anume independența reală față de Rusia.

Cuvintele marelui poet ucrainean Taras Șevcenko sunt cele mai potrivite pentru a descrie parcursul istoric al Ucrainei, și anume „Наша дума, наша пісня / не вмере, не загине!”, în traducere: „Gândul nostru, cântecul nostru / nu va muri, nu va pieri”.

Fabian POPOVICI

14 octombrie - Eroii Ucrainei sub Acoperământul Maicii Domnului

(Urmare de la pagina 1)

Alegerea zilei de 14 octombrie a avut la bază mai multe motive, care, în fond, derivă din unul singur, și anume sărbătoarea Acoperământul Maicii Domnului (*Покрови Пресвятої Богородиці*). Este un praznic al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se sărbătorește la data de 14 octombrie (după stilul nou, la 1 octombrie) atât de Biserica Ortodoxă, cât și de cea Greco-Catolică.

Originea sărbătorii este legată de arătarea Preasfintei Fecioare Maria credincioșilor adunați în Biserica „Sfânta Maria” din Blachernae (mai târziu, Vlaherne), în timpul unei invazii barbare. Lăcașul de cult a fost construit pe locul unei fântâni sfinte, în anul 405, de către împărăteasa Aelia Pulcheria (soția lui Flavius Marcianus), fiind situat într-o suburbie a Constantinopolului, unde erau păstrate mai multe relicve sacre ale Maicii Domnului (cămașă/tunica, acoperământul/maforionul și o parte din brâu), aduse din Palestina, în anul 473, de către împăratul Leon I. Evenimentul s-a petrecut în timpul unei privegheri, pe la ora 4 dimineața, în secolul al IX-lea sau al X-lea (conform celor două versiuni acceptate de cercetătorii în domeniu).

Dacă originea acestei sărbători este, în cea mai mare parte, lămurită, asupra datei petrecerii minunii, cercetătorii nu au căzut de acord.

Potrivit uneia dintre versiuni, asediul Constantinopolului (actualul Istanbul) a avut loc între anii 864-867, când numeroasa flotă a rusilor (oastea Rusiei Kievene, pe atunci, păgână), condusă de Askold și Dir, a fost distrusă printr-o intervenție divină (fără a fi menționați sfinții sau viziunea Maicii Domnului în rugăciune). Conform celeilalte variante, apariția Fecioarei Maria a avut loc în anul 911 (în 910, după alții), în aceeași biserică din Blachernae, când Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, stând în văzduh și rugându-se, s-a arătat ascetului Andrei cel Nebun pentru Hristos și ucenicului său, Epifanie, acoperind mulțimea prezentă cu cinstitul său omofor, izbăvind-i de cotropitori. Era înconjurată de oști cerești și de o mulțime de sfinți, printre care sunt pomeniți Sfântul Ioan Botezătorul și Evanghelistul Ioan.

De 800 de ani, ucrainenii, prin moșii și strămoșii lor, prăznuiesc această sărbătoare creștină (primele icoane dedicate minunii petrecute în suburbia Constantinopolului apar în veacul al XII-lea, iar, cu un secol înainte, conform Cronicii Ruse, „cneazul Iaroslav cel Înțelept a dat Kievul și întregul Pământ Rus sub protecția Acoperământului Maicii Domnului”). Totodată, de peste 500 de ani, cazacii iubitori de libertate (cazac = „om liber”), care apar pomeniți, în anul 1492, într-o scrisoare a cneazului lituanian adresată hanului Crimeii, și-au apărut cu armele în mâini atât patria, cât și credința, convingși fiind că, prin Acoperământul Său, Fecioara Maria, patroana lor spirituală, îi protejează în lupta cu dușmanul care voia să le anexeze pământul străbun. Încă de la începutul căzăcimii, biserica lor avea hramul Acoperământul Maicii Domnului, fiind situată în centrul Siciului, iar alegerea membrilor de conducere a acestora se realiza tocmai în ziua de 14 octombrie.

Pentru prima dată, „Ziua Căzăcimii Ucrainene” a fost sărbătorită în anul 1999 (la 14 octombrie), ca urmare a semnării Decretului Prezidențial nr. 966 din 7 august 1999, pentru importanța istorică și pentru meritele deosebite ale acesteia în consolidarea statalității ucrainene și pentru aportul colosal adus în actul constituirii statului și a obținerii independenței. Căzăcimea a fost un fenomen unic al acestei lumi, nu doar prin faptele de vitejie de netăgăduit, ci și prin aceea că etnosul ucrainean, tradițiile, obiceiurile, modul de viață al acestui popor a dăinuit peste secole chiar și în lipsa unui stat propriu.

Tradiția cazacilor de a o cinsti pe Maica Domnului a fost adoptată de apărătorii Republicii Populare Ucrainene (1917-1920). Aceeași atitudine față de Fecioara Maria o aveau soldații ucraineni și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în ciuda propagandei ateiste sovietice, rugăciunea către Dumnezeu și Fecioara Maria nelipsind niciodată.

După alți aproape 500 de ani (raportat la prima atestare documentară a cazacilor, cea din 1492), în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, la 14 octombrie 1942, ia ființă Armata Insurecțională Ucraineană (*Українська повстанська армія / УПА*). Scopul acesteia era de a uni grupurile armate dispartate de naționaliști sub o singură conducere și de a porni lupta pentru eliberare națională, având drept sarcină pregătirea unei revolte puternice, care urma să înceapă într-un moment favorabil, când URSS și Germania se vor fi epuizat reciproc, și, apoi, să creeze un singur stat ucrainean independent care să includă toate regiunile istorice ucrainene. De-a lungul timpului, alături de ucrainenii, care reprezentau marea majoritate, în UPIA (UPA) au luptat evrei, ruși și luptători proveniți din rândul altor naționalități.

După restabilirea independenței Ucrainei, la 24 august 1991, atitudinea societății ucrainene față de luptătorii UPA a fost diferită. Unii îi considerau luptători pentru independență, iar alții îi plasau la polul opus, catalogându-i drept trădători, colaboratori germani. În anul 2015, Rada Supremă a Ucrainei le-a acordat soldaților UPA statutul de luptători pentru independența Ucrainei, acțiunile militare ale Armatei Insurecționale Ucrainene fiind o componentă importantă a Mișcării de eliberare ucrainene din perioada 1920-1950.

Reabilitarea luptătorilor UPA a continuat și în anii următori. Astfel, în decembrie 2018, a fost adoptată o lege prin care acestora li se asigura atât protecție socială, cât și alte beneficii binemeritate (călătorii gratuite cu transportul public, ajutor pentru plata utilităților, asistență medicală, asigurarea cu medicamente etc.).

În concluzie, firul roșu care străbate milenara istorie a poporului ucrainean, funcționând, în același timp, ca un liant indestructibil, este data de 14 octombrie, sărbătorirea Acoperământului Maicii Domnului constituind punctul de plecare și un reper perpetuu. Călăuziți de acest crez și având ca modele actele de vitejie ale cnejilor: Sveatoslav I, Iaropolk I, Volodymyr cel Sfânt, Iaroslav cel Înțelept, Izeaslav, Vsevolod, Volodymyr Monomah, ale împăraților: Danylo Romanovyci, Lev Danylovyci, ale căpeteniilor cazacilor: Iurii Paț, Lukian Ciornynskyi, Bohdan Makoșynskyi, Zahar Kulaha, Krystof Kremyskyi, Bohdan Hmelnytskyi, Petro Doroșenko, Ivan Mazepa, Pylyp Orlyk, ale cazacilor legendari: Severyn Nalyvaiko, Petro Sahaidacynyi, Ivan Sirko ori ale luptătorilor UPA: Serhii Kacynskyi (sub pseudonimul Ostap), Dmytro Kleacikyvskyi, Roman Șuhevyci, Vasyl Kuk, ucrainenii au continuat lupta pentru restabilirea de drept a independenței Ucrainei, fapt devenit realitate de 30 de ani.

Cinste Eroilor Ucrainei!

Lansare CD cu cântece populare ucrainene, la Tulcea

În ultima decadă a lunii septembrie a.c., Monica și Jean Trofimov au venit din Spania la Tulcea, pentru a lansa albumul „Ridna maty moia”.

După anul 1989, cuplul Monica și Jean s-au stabilit în Spania, dar dorul de țară și dragostea față de locurile natale i-au determinat să cânte în ucraineană, având și susținerea morală a părinților care cântau cu orice ocazie (la muncă, în biserică, la botez ori la nunți). Astfel, a apărut acest album, care, inițial, a fost lansat la Tulcea, iar, mai apoi, în satul lor natal atât de iubit de cei doi.

Evenimentul a avut loc la Casa Cărții „Panait Cerna” din Tulcea, unde a participat un numeros

public de etnie ucraineană, și nu numai. După câteva zile, acțiunea a continuat pe scena amplasată în aer liber, în cadrul unui complex turistic din Sfântu Gheorghe, Monica și Jean Trofimov poposind în satul lor natal, unde au încântat publicul local cu cântece ucrainene moștenite din generație în generație, „aducându-le un fel de omagiu haholilor, mai ales aceluia care sunt și vor rămâne părinții și bunicii noștri din Sfântu Gheorghe, din Delta Dunării”, după cum bine sublinia Corina Elena Badea, prezentatoarea biografiei cuplului Trofimov și a CD-ului lansat în aceste frumoase zile de toamnă.

Jean și Monica au cules 14 cântece ucrainene, interpretate frecvent în comuna deltaică Sfântu Gheorghe, dintre care amintim: „Ridna maty moia”, „Oi, u zelenomu haiu”, „Kopav, kopav, krynycencu”, „Cervona kalyna” și altele.

Pe scena din Sfântu Gheorghe, a fost o mare sărbătoare, la eveniment paticipând și mulți turiști din țară și din străinătate.

Ca dovadă că melodiile cântate de Monica și Jean se bucură de succes printre haholi, fie ei din Tulcea, fie din Sfântu Gheorghe, este faptul că s-au vândut foarte multe CD-uri și au fost acordate multe autografe.

În replică, copiii din corul „Katarleska zoria”, coordonați de Adriana Constantin, au cântat și

încântat publicul cu melodii ucrainene din folclorul local, precum „Rozpreahaite, hlopti koni”, „Ciom ty ne pryšov?”, și un cântec mai nou, „Shahtarocika”.

Folclorul ucrainean din Sfântu Gheorghe și identitatea națională ucraineană nu vor pieri atâtea timp, cât există un Jean, o Monica sau o Adriana alături de corul de copii „Katarleska zoria”.

Vasile IASCHIU

INTERVIU CU MEDALIATUL CU ARGINT LA CANOTAJ, ECHIPAJ 4 RAME FĂRĂ CÂRMACI, LA OLIMPIADA DIN JAPONIA, MUGUREL SEMCIUC

Filiala Botoșani al Uniunii Ucrainenilor din România, al cărei președinte este dl Victor Semciuc, a organizat o întâlnire cu medaliatul cu argint de la Jocurile Olimpice, desfășurate în perioada 23.07. – 08.08.2021 la Tokio, dl Mugurel Vasile Semciuc, la care au participat părinții, o parte dintre rudele acestuia și membrii Comitetului filialei. Iar pentru a destinde atmosfera a fost invitată și fanfara organizației, „Florile Bucovinei” – seniori. Au fost momente prielnice pentru discuții sincere și deschise privind drumul parcurs până la obținerea acestui succes răsunător, greutățile întâmpinate pe parcurs și planurile de viitor ale sportivului. Cu această ocazie, proaspătul medaliat al jocurilor olimpice ne-a acordat un interviu.

Victor Hrihorciuc: – Domnule Mugurel Semciuc, vă rugăm să ne spuneți câte ceva din biografia dumneavoastră?

Mugurel Vasile Semciuc: – Mă numesc Mugurel Vasile Semciuc. Sunt născut la 24 ianuarie 1998, fiind originar din satul Rogojești, comuna Mihăileni, județul Botoșani, iar, în prezent, legitimat la CSA Steaua București. Provin dintr-o familie modestă de la țară, suntem doi frați la părinți, eu fiind cel mai mic. Părinții mei sunt oameni simpli, muncitori, tata este ucrainean, iar mama își trage obârșia dintr-un sat cu populație românească, din Grămești, dar, între timp, a învățat limba ucraineană, și așa cum se spune la noi în sat, și nu numai la noi, „acum nu o poți vinde”.

V. H.: – Fiecare copil are în copilăria sa idoli, visuri. Unii vor să devină doctori, alți fotbaliști, alții polițiști și chiar piloți. Copilul Mugurel Semciuc ce visa să devină?

M. V. S.: – De mic îmi plăcea mult fotbalul, probabil această dorință este valabilă pentru majoritatea copiilor. Apoi, după ce am mai crescut puțin, doream să devin polițist, în mintea mea de copil de la sat se născuse ideea că polițiștii sunt oameni „mari și puternici”, de care ascultă toți. Abia când am intrat la liceu, situația s-a schimbat. Apăruse o altă oportunitate, și anume aceea de a mă lansa în domeniul sportiv încă de la vârsta de 15 ani.

V. H.: – Spuneți-ne ceva despre școala unde ați învățat? Ați studiat și în limba ucraineană sau ați învățat ucraineană doar ca obiect de studiu?

M. V. S.: – Clasele I-IV le-am făcut în satul natal, Rogojești, iar V-VIII, la Mihăileni. Din clasa I, am început să învăț limba ucraineană și studiam câte două ore pe săptămână, iar, din clasa a V-a, studiam câte patru ore pe săptămână limba ucraineană, ca obiect de studiu.

V. H.: – De ce ați ales să deveniți sportiv de performanță? Cine v-a sfătuit să faceți această alegere?

M. V. S.: – Eram în clasa a VIII-a, la început de an, când dl Victor Semciuc, profesorul meu de educație fizică, m-a convins și m-a recomandat Clubului Sportiv Botoșani, ca să practic acest sport, canotajul. Până atunci, însă, eu nu știam prea multe despre această ramură sportivă. Știam doar de rezultatele obținute de dna Elisabeta Lipă, care este originară din satul Rogojești.

V. H.: – Înainte de a face această alegere, ați făcut alte sporturi?

M. V. S.: – Sport de performanță nu am făcut, dar am cochetat cu fotbalul la nivel local și județean, ajungând astfel să particip cu diferite echipe, mai mari sau mai mici, la fazele județene și interjudețene ale competițiilor.

V. H.: – Când ați urcat pentru prima oară într-o barcă?

M. V. S.: – Prima dată a fost pe iazul de la Fălticeni, în toamna anului 2013, când, sub

conducerea antrenorului George Bulei, am învățat cum se țin vâslele, poziția corectă în barcă, primele mișcări cu vâsle etc., cu alte cuvinte abecedarul canotajului, pentru a putea participa la concursurile care urmau să înceapă în primăvara lui 2014.

V. H.: – Ce amintiri aveți de la primele dvs. contacte cu caiacul și cu primul dvs. antrenor?

M. V. S.: – Prima impresie era frumoasă, pe zi ce trecea sporea încrederea în forțele proprii, mișcările erau mai apropiate de ceea ce ni se cerea, mă bucuram succesele personale în întrecerea cu colegii mei, fapt pentru care am început să iubesc tot mai mult acest sport. Dar a fost doar începutul. Pe urmă, a venit greul, „joaca” s-a terminat. Cerințele au crescut, pretențiile antrenorilor au sporit, se apropia perioada concursurilor și noi trebuia să demonstrăm că nu degeaba am fost selecționați pentru această ramură sportivă.

V. H.: – Când au venit primele succese?

M. V. S.: – Primul succes național a fost în luna decembrie 2014, la Iași, dar de data aceasta doar pe simulatoare, pe care ne antrenăm pe timpul iernii, concurs la care am ocupat locul 3. Primul succes internațional a venit în anul 2015, la Campionatul European de Canotaj din Cehia, unde, în componența echipajului 8+1, am obținut medalia de bronz.

V. H.: – Ce credeți că a stat la baza succesului dvs. și a echipei în cadrul căreia ați concurat, în această ramură a sportului: înălțimea, forța, determinarea, motivarea sau altele?

M. V. S.: – În primul rând, hotărârea de a nu abandona niciodată gândul de a deveni câștigător. În al doilea rând, la obținerea unui succes, participă o echipă managerială, formată din antrenori, medici și susținători. Un impuls special a fost dat de antrenorul lotului olimpic de băieți Antonio Colamonicci din Italia, care a schimbat sistemul de pregătire existent până atunci, iar, începând cu anul 2017, ne-a motivat la fiecare antrenament, la fiecare concurs, spunându-ne că suntem cei mai buni din lume la proba de 4 rame fără cârmaci, că trebuie să muncim și că vom birui la Olimpiada de la Tokio. Și a avut dreptate.

V. H.: – Spuneți-ne ce presupune antrenamentul cu canoe? Mulți oameni cred că se vâslește toată ziua. Acesta să fie oare adevărul?

M. V. S.: – Da, este adevărat că vâslim mult, zilnic, cam 24 km dimineața și circa 20 km după-amiaza. Dar antrenamentul nu se oprește aici. Mai e câte o oră și jumătate de bicicletă, la sală, antrenamentul de forță, tot la sală, cu greutăți, și alte exerciții specifice dezvoltării masei musculare, pentru a putea rezista antrenamentelor și concursurilor la care urmează să participăm.

V. H.: – Se spune că fiecare echipaj are propriul său stil de a concura. Este corect? Voi pe care-l folosiți?

M. V. S.: – Antrenamentele ca și concursul propriu-zis se realizează potrivit tacticii gândite de către echipa de antrenori. În cazul echipajului nostru, facem mereu aceeași cursă. Luăm startul foarte rapid, ne menținem la 250 m, la jumătatea cursei, la 1.000 m, ne lansăm cu câteva lovituri, cam 100 m, iar, pe ultimii 250 m, dăm tot ce avem mai bun în noi, ridicăm ritmul până la finish. Și se pare că este un stil câștigător.

V. H.: – De la bun început, ați evoluat în cadrul în echipajului de 4 rame fără cârmaci sau au existat și alte opțiuni prin care ați încercat să obțineți rezultate excelente? În opinia dvs., în această ramură de spor, este mai ușor să obțineți rezultate individual sau cu echipa?

M. V. S.: – Am început la dublu, apoi, în echipaj de 4 rame fără cârmaci și 8+1, dar

pentru această olimpiadă, începând din 2017, ne-am pregătit în această formulă, care s-a dovedit câștigătoare. Cred că rezultatele bune se obțin cu echipa. Pentru individual, mai trebuie ceva, talent din naștere, și mă gândesc la cel care nu demult a plecat de lângă noi – Ivan Patzaichin.

V. H.: – Care dintre medaliile obținute vă este cea mai scumpă și de ce?

M. V. S.: – Deși am obținut și alte medalii la diferite concursuri, cea mai scumpă pentru mine este cea de la Tokio. A fost o muncă grea, dar medalia de argint este recompensa pentru efortul depus de-a lungul celor cinci ani de pregătire.

V. H.: – Ați observat vreo schimbare în procesul de creștere a popularității dvs.? V-a schimbat faima?

M. V. S.: – În afară de faptul că am devenit mult mai cunoscut și mai căutat în ultima perioada de timp, eu am rămas același tânăr de la țară, care își vede de rostul său în viață.

V. H.: – Care este ritmul dvs. de viață, acum că sau terminat Jocurile Olimpice de la Tokio?

M. V. S.: – După Jocurile Olimpice de la Tokio, avem o binemeritată vacanță, dacă se poate spune așa. Dar până acum nu prea am avut parte de ea. În această perioadă, au fost o multitudine de întâlniri de la cel mai înalt nivel și până la cele precum cea de azi, organizată de Filiala Botoșani a UUR, de fostul meu profesor de educație fizică Victor Semciuc. La 13 septembrie 2021, în cadrul unui eveniment organizat de Consiliul Județean și Primăria Botoșani, desfășurat în pădurea „Codrii de Aramă” – Lacul cu Nuferi din Ipotești, eu alături de campioana olimpică Simona Radiș am fost desemnați cetățeni de onoare ai municipiului Botoșani, un lucru care ne obligă la și mai mult.

V. H.: – Ce activitate vă dă senzația de relaxare? Voiajul? Cărțile? Muzica?

M. V. S.: – Timp liber nu prea avem, doar duminică după-amiază câteva ore, când îmi place să mă plimb, să mai citesc câte o carte și să ascult o muzică bună. Și mai avem timp între concursuri, când putem ajunge acasă, să fim alături de cei dragi. În rest, muncă și iar muncă, deoarece așa se câștigă medaliile.

V. H.: – Cariera de sportiv implică anumite dificultăți și o încărcătură emoțională. Ce sfaturi ați putea oferi pentru cei ce vor să îmbrățișeze această carieră?

(Continuare la pagina 12)

Victor HRIHORCIUC,
vicepreședinte al UUR

În timp ce trecem printr-o perioadă fără precedent în istoria României moderne, este esențial să găsim activități care să ne bucure, să ne ridice moralul, pentru că panica și deznădejdea distrug psihicul și sufletul oamenilor, mai ales că în tot acest răstimp am văzut cât de fragilă este viața. Criza existentă a reușit să zguduie din temelii absolut totul: societatea, instituțiile, autoritățile centrale și locale, relațiile interumane. Tânjim după clipe relaxante, după socializare.

Mărturii

Iată că, joi, 16 septembrie 2021, ni s-a oferit prilejul să ne bucurăm unii de alții, să ne vedem, să comunicăm, să ne relaxăm, cu ocazia lansării albumului etnografic „Chipuri de huțuli – Mărturii ale vremurilor trecute”. Autorul lucrării este Petru Paul Torac, iar proiectul editorial este realizat cu sprijinul Consiliului Județean Suceava, Centrul Cultural „Bucovina”, Primăria comu-

nei Brodina. Invitații sunt bucuroși, încântați de programul prezentat, dar trebuie subliniat faptul că artiștii, scriitorii, creatorii, în general, duc o muncă titanică, uneori, în pregătirea și finalizarea celor propuse și prezentate. A trecut ceva vreme de când Petrică (așa îl numim noi) întreba despre fotografii vechi în care este surprins trecutul, le aduna, străbătea satele comunei Brodina, culegând imagini și mărturii ale localnicilor, pentru că fila din istorie nu trebuie ștearsă din memoria colectivă.

ale vremurilor trecute

Uitarea unui trecut istoric poate duce la repetarea unor greșeli, mai cu seamă într-o lume tot mai fragilă și în vremuri tot mai tulburi, așa cum sunt și cele de azi. Avem ceva de învățat despre noi, despre orgoliile noastre, despre goana după mai mult, despre falsele valori, despre respectul pentru lucrurile simple și pentru natură, despre sensul profund al relațiilor dintre noi, despre responsabilitatea față de părinți, față de bunici, față de străbuni și față de copii, despre nepăsare, despre trecut și tradițiile neamului, punând pe primul loc sănătatea, frumosul și bucuria.

Cariera dlui Petru Torac depinde de pasiune, talent, pregătire, noroc, sănătate, dar și de acel „altceva” care înseamnă șansa, recunoașterea, momentul. Nu există o rețetă anume sau un manual prin care să ți se ofere ajutor în realizarea ta profesională și umană. Fiecare își scrie această „carte” pentru sine, dar și pentru alții. Omul este legat de partea materială a vieții, care, din diferite motive, poate fi distrusă, dar amintirile frumoase, odoarele scriitorilor dăinuiesc la nesfârșit. Ele

sunt privite, comentate sau citite ca o rugăciune fierbinte către un sfânt degrabă ajutător. Pentru că rolul celor relatate în cărți și albume este atât de mare pentru noi, încât ne este cu neputință în a-i găsi un atribut care să-i definească perfect însemnătatea, putem afirma că în acestea sălășluiesc cele mai înalte valori umane. Totul este să înțelegem acest lucru și să alegem hrana sufletului înainte de interese, de acumulare de acareturi și de bani.

Programul artistic prezentat, cu această ocazie, de către artiști valoroși, cuvântul rostit de cei implicați în această acțiune, ropotele de aplauze ale celor prezenți constituie dovada palpabilă a faptului că s-a făcut ceea ce trebuia cu acest album. Pentru a arăta prețuirea, respectul pentru munca depusă, în numele participanților și al meu personal fac o plecăciune de mulțumire pentru toată bucuria pe care mi-a adus-o, odată cu invitația, lansarea acestui prețios album.

Artemizia GHEORGHI

INTERVIU CU MEDALIATUL CU ARGINT LA CANOTAJ, ECHIPAJ 4 RAME FĂRĂ CÂRMACI, LA OLIMPIADA DIN JAPONIA, MUGUREL SEMCIUC

(Urmare de la pagina 11)

M. V. S: – Mai întâi, să se gândească și să-și aleagă foarte bine drumul în viață. Apoi, să nu cedeze, niciodată, în fața primelor obstacole sau greutăți pe care le întâmpină în cariera aleasă. Să fie perseverenți și încrezători în forțele proprii și în ajutorul bunului Dumnezeu.

V. H.: – Cum sărbătorește victoria Mugurel Semciuc? Singur, în familie sau cu colegii de echipaj?

M. V. S: – Deocamdată, aștept să se termine perioada aceasta de întâlniri protocolare, după care, voi discuta cu familia și cu colegii mei de echipă și vom stabili ce vom face în timpul care ne-a mai rămas până la reînceperea antrenamentelor.

V. H.: – Cum a fost cursa finală? Erați siguri că veți câștiga?

M. V. S: – A fost o cursă grea, pentru că, în finală, au fost cele mai puternice țări din lume. Noi ne-am făcut cursa noastră, pentru a obține cel mai bun loc și a lua o medalie la Jocurile Olimpice. Sentimentele pe care le trăiești când te vezi cu medalia sunt de nedescris. Simți o bucurie foarte mare, nu poți descrie acele momente de satisfacție. În sport, nimeni nu poate fi sigur de victorie. Sunt atâtea exemple care demonstrează lucrul acesta în toate sporturile. Dar noi ne-am făcut cursa așa cum am pregătit-o la antrenamente, am dat totul din

noi pentru a obține victoria finală. Nu a fost ușor, dar satisfacția este cu atât mai mare.

V. H.: – Apropo, viteza și victoria sunt condiționate de caracteristicile tehnice ale ambațațiunii? Echipajul vostru avea o barcă specială?

M. V. S: – Echipajul nostru avea două bărci, am putea spune, speciale, „gemene”, una care a fost trimisă la Tokio, cu 6 luni înainte, și alta cu care făceam antrenamentele în aceleași condiții.

V. H.: – Și, în final, care sunt planurile dvs. pentru viitor?

M. V. S: – Din această toamnă, se va lua hotărârea, se vor face selecții și vom vedea în ce formule ne vom pregăti, în continuare, pentru viitoarele concursuri naționale și internaționale.

V. H.: – Și încă o ultimă întrebare. Care este părerea dvs.: nu ar fi binevenită o bază de antrenament pe lacul de la Rogojești? Măcar pentru tinerele talente din această parte a țării, dacă nu se poate mai mult?

M. V. S: – Ar fi foarte utilă, chiar dacă nu va putea fi folosită tot timpul anului. Dar pentru asta ar trebui să se facă proiecte, poate cu atragerea banilor europeni. Ar trebui să se implice factorii de decizie, începând de la nivel local și până la minister. Dar, până atunci, noi vom încerca să ne facem datoria așa cum știm mai bine.

Mulțumim lui Mugurel Semciuc pentru o conversație atât de plăcută și îi dorim multe victorii viitoare și realizarea tuturor visurilor și a planurilor!

Ziua pensionarului – 1 octombrie

„Ce școală-naltă-i bătrânețea!
E cea din urmă facultate
În ea înveți cum se adună
Și cum se lasă-n urmă toate!”

Trăim într-o lume în care timpul nu ne mai ajunge; prietenii dispar încet, iar, din cauza pandemiei, oamenii dispar fulgerător, lăsând în urmă lacrimi și durere; goana după mai mult guvernare, lăcomia pune stăpânire pe sufletele noastre; tot ce este frumos se pierde cu fiecare zi ce trece, trăim tristețea pentru că degetele ating mai des telefonul decât persoanele. Sunt două zile într-un an în care nu poți schimba nimic: ieri și mâine.

3 octombrie a fost ziua potrivită pentru a iubi, a crede, a trăi, a petrece clipe împreună cu cei dragi, care vor deveni de neuitat, într-un local din Falcău, comuna Brodina. Filiala Suceava a UUR, prin președintele său, prof. Ilie Sauciuc, și președinta Organizației locale Brodina a UUR, Elena Torac, au organizat o întâlnire de suflet pentru pensionarii din localitățile zonei Rădăuțiului: Ulma, Brodina, Milișăuți, Paltin, Dărmănești, oferindu-le șansa de a se bucura de o zi în care clipele devin mai senine și frumoase, uitând de durere, suferință, singurătate. Președinta Organizației locale Brodina a deschis festivitatea, dând cuvântul dlui profesor Ilie Sauciuc. Mai apoi, vicepreședintele Organizației locale Dărmănești a UUR, preotul paroh al aceleiași localități, Mihai Cobziuc, a binecuvântat bucatele pregătite. În cuvântul său, dl Ilie Sauciuc a evocat personalități precum: Olha Kobyleanska, Silvestru Iarycevschi, Ștefan Tcaciuc și alții, iar preotul Mihai Cobziuc i-a amintit pe toți întru pomenirea celor plecați din această lume.

Grupul vocal „Hatna” ne-a încântat cu cântece bisericești pe două voci, în acompaniamentul acordeonului și a două trompete, moment pregătit de preotul Mihai Cobziuc care, având o voce „à la Pavarotti”, a cântat și solo. Milica Biluseac, Lili-ana Robciuc, Lenuța și Vasile Velniciuc, Liviu

Timoficiuc, Mihai Chinaliuc, Alin Marțuneac, Petru și Maria Zmău, Mihai Sorohan, Vichentie Homiuc, Silvia Macoveciuc, Ilie Sauciuc, Ilie și Ilaria Michiuc, Ioan și Silvia Boiciuc, Gheorghe Homiuc, Mihai Homiuc, Vasile Chiforeac, Delia Martineac au interpretat cântece în limbile română și ucraineană, iar, ulterior, coriștii s-au prins în horă, invitând pe cei din sală, și au încins o atmosferă plăcută, oferind celor prezenți o bucurie de nedescris. În scenă, a intrat și grupul vocal din Paltinu, zona Câmpulung. Artiștii, înveșmântați în straie huțule, au cântat melodii ucrainene satirice. Cântecele „La mulți ani!” în

limba ucraineană a impresionat toată sala, lumea ridicându-se în picioare. Doamna Aurica Scraba, pensionară, și-a păstrat vocea din tinerețe și, la rândul său, a interpretat un cântec satiric.

După o zi plină de încântare, au venit și mulțumirile. Astfel, Artemizia Gheorghe, în cuvântul său, a exprimat sentimente de respect și prețuire față de cei care fac parte din familia părinților și bunicilor noștri, pentru cei care transmit ceea ce ne este atât de necesar pentru un trai măcar normal: iubirea, bunătatea, generozitatea, pentru că senectutea trebuie să-și acorde răgazul de a avea o viață sufletească liberă și minunată, care să se manifeste în exterior prin bucurie, dorință de

comunicare și de comuniune. Relația afectivă cu prietenii ameliorează complet viața unui om în vârstă. Ca atare, amărăciunea și disperarea celui care așteaptă sfârșitul se atenuează atunci când sufletul poate fi fericit, mulțumit, deschis către afecțiune. Bătrânețea nu este corabia scufundată a existenței, ci tocmai etapa pe care va trebui să o pregătim, să o ajutăm, să o iubim și s-o integrăm, așa încât ea să nu devină mai împovărătoare decât este.

Depresiile de pensionare, de neocolit, printru mulți oameni obișnuiți să-și încălzească frica de sine prin scufundarea continuă și aparent necesară în muncă, ar putea deveni o amintire, printr-o educație sufletească potrivită. Acesta poate deveni un principiu „de sănătate publică”: a învăța să trăiești, a fi conectat mereu la realitatea interioară a sufletului tău și la realitatea exterioară.

Pentru că lipsa acestor conexiuni riscă să facă din oamenii vârstnici un fel de sclavi ai convențiilor, incapabili să „se privească în interior” și, apoi, predispuși să clacheze odată cu dispariția activității lor intense. Bătrânii trebuie să-și caute plăceri sufletești în orice: să se ocupe de gospodărie, să organizeze întâlniri cu prieteni, cu rude, să aleagă o plimbare în parc, în detrimentul unui plâns spasmodic, în așternutul pustiu. Lumea nu este pustie pentru bătrânețe, cum nu e pentru niciuna dintre alte vârste. Trebuie doar să sesizăm că suntem în genunchi în fața unei false moralități, făcută parcă anume să inhibe tendințele naturale și frumoase ale sufletului.

Ajungem bătrâni acriți de viață, disperați, pustii și goi ori de câte ori pierdem conexiunea dintre suflet și lumea exterioară. În această pierdere, trebuie să înțelegem că plânsul față de propria milă este tot ce te îngroapă cu mai mare îndârjire, tot ce te scufundă până acolo de unde nu mai poți ieși nici tras cu macaraua Universului. Ori în această orientare spre pozitiv a omului vârstnic nu stă altceva decât propria sa decizie de a trăi cu sufletul în patria bătrâneții și a recunoaște că suferința sau bucuria sunt de fapt alegerea proprie.

Întreaga ceremonie s-a desfășurat sub stricta respectare a regulilor pentru prevenirea infectării.

Artemizia GHEORGHI

O bunică-străbunică fericită și implinită

Doamna Livia Grigoraș, născută Cozariuc, provine dintr-o familie mare, bine văzută și apreciată în satul Negostina, județul Suceava. S-a căsătorit cu Florea Grigoraș, un consătean harnic, dar, din păcate, plecat de mult la cele veșnice. Au conviețuit amândoi 36 de ani și au avut împreună patru copii, două fete și doi băieți. De când a rămas văduvă, tanti Livia și-a îndreptat toată atenția, dragostea și iubirea ei asupra copiilor.

Este o gospodină desăvârșită, face niște sarmale la cuptor de te lingi pe degete, știe foarte multe rețete culinare, mâncăruri tradiționale ucrainene, căci este o adevărată ucraineană. Totodată, este o foarte bună cunoscătoare a obiceiurilor și a tradițiilor ucrainene, iar cântecele strămoșilor ucraineni sunt pe placul ei. Cunoaște multe dintre cântecele ucrainene negostinene, autentice, păstrate din vechime, pe care nu le uită niciodată, ba chiar transmite și altora această comoară neprețuită. Este o creștină ortodoxă autentică, participă la slujbele bisericești duminică de duminică și în zilele de sărbătoare. Cunoaște rânduiala tuturor sărbătorilor și a evenimentelor creștine, este o adevărată enciclopedie de la care ai ce învăța. Știe să transmită sfaturi prietenești, mereu este într-o continuă mișcare, căci este înconjurată de cei dragi.

La începutul acestei toamne, a împlinit 73 ani. Iubește foarte mult copiii și se bucură de atenția

lor, deoarece ei reprezintă cea mai mare bogăție a dănei. De la cei 4 copii, s-a îmbogățit cu 11 nepoți și 8 strănepoți, iar al nouălea este pe drum. Toți copiii o iubesc, pe nepoți i-a crescut rând pe

rând, iar strănepoții se țin de fusta ei și o însoțesc oriunde merge. Și acuma stă cu ei, îi veghează mereu și-i îngrijește când este nevoie, mai ales atunci când părinții sunt plecați la serviciu sau cu alte treburi. Are o gospodărie frumoasă, pusă la

punct, bine îngrijită cu multe și minunate flori în jur și pe pervazul ferestrelor. Locuiește cu fiica cea mică, Mariana, care, de curând, a devenit și ea bunică, bucurându-se de prima nepoată de la fiul cel mare.

Bunica-străbunica Livia Grigoraș este atât de fericită, încât uită să se așeze și să stea liniștită. Are în curte păsări pe care îi îngrijește, iar grădina cu legume, fructe și altele este întreținută cu mult drag. Copiii o ajută, o iubesc, o vizitează des, iar în zilele de sărbătoare se adună în jurul ei, cu toată dragostea, așa cum au făcut-o și în toamna asta, când au sărbătorit-o cu ocazia zilei sale de naștere.

Talentul ei de gospodină desăvârșită l-a transmis și copiilor, nepoților, iar pe cei mai mici îi învață bunele maniere. Este respectată și apreciată, dând un exemplu frumos celor care-o urmează. Este o bunică-străbunică implinită, pentru că a știut cum să-și educe copiii. Neobosită și primitoare, mereu, îi servește cu ceva bun pe cei ce-i calcă pragul, iar nepoții și strănepoții sunt primii care beneficiază de bunătățile pregătite de bunică.

Poartă cu multă mândrie costumul popular ucrainean, negostinean, pe care știe singură să-l confecționeze. Deși avem același nume de familie, nu suntem rude, dar prietene da.

„La mulți ani sănătoși!”, tanti Livia, așa cum o știu cei cunoscuți.

Să fii bunică nu înseamnă că ești bătrână, ci certifică faptul că bunul Dumnezeu te-a binecuvântat cu cel mai frumos dar.

Felicia GRIGORAȘ

Prăznuirea Maicii Domnului, la Gropeni

8 septembrie este ziua în care creștinii sărbătoresc Nașterea Maicii Domnului, cunoscută în popor drept Sfânta Maria Mică. Este primul praznic din cursul anului bisericesc care a început la 1 septembrie și totodată cea mai mare sărbătoare a toamnei. Fecioara Maria s-a născut într-o familie de creștini, Ioachim și Ana, care, deși fiind înaintați în vârstă, s-au rugat cu tărie pentru a avea un prunc. Tradiția spune că Îngerul Gavriil le-a vestit că ruga lor a fost ascultată și că Dumnezeu le va da mult râvnitul dar, un copil.

Nașterea Maicii Domnului, pe 8 septembrie, Intrarea în biserică, pe 21 noiembrie, Buna Vestire, pe 25 martie, și Adormirea Maicii Domnului, pe 15 august, sunt cele patru mari sărbători creștine închinare Sfintei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu. Praznicul Nașterii Maicii Domnului este o sărbătoare a lumii creștine, fiind stabilită a avea loc în a opta zi din anul bisericesc, deoarece cifra opt simbolizează ziua veșniciei, viața fără de sfârșit, iar datorită ei Fiul Cel veșnic al lui Dumnezeu s-a întrupat, a biruit moartea și a dăruit oamenilor viața veșnică în Împărăția Cerurilor.

Religia, natura și oamenii formează o treime care binecuvântează un loc, un spațiu, cu obiceiurile și tradițiile acestuia. În credința populară, sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului reprezintă hotarul astronomic dintre vară și toamnă, momentul în care se dă startul lucrărilor agricole de toamnă și momentul în care noul anotimp adie prin câte-o frunză rădăcită care-a împrumutat prea mult din galbenul soarelui. Se spune că rugăciunile adresate Maicii Domnului în această sfântă zi de sărbătoare de către cele care își doresc un copil sunt mai ascultate ca oricând. Credincioșii țin candelile aprinse în dreptul icoanei Fecioarei și împart din fructele toamnei pentru sufletele celor adormiți. Se duc la biserică fructe, pâine și lumânări, pentru a fi sfințite. Odată cu venirea acestei zile, începe culesul viilor, al unor fructe și plante medicinale, bătutul nucilor, recoltarea ogoarelor, semănatul cerealelor de toamnă.

În bisericile ortodoxe din toată țara, are loc Sfânta Liturghie, iar creștinii vin la biserică pen-

tru a se ruga Maicii Domnului și să aprindă lumânări pentru sufletele celor adormiți.

Gropeni este unul din cele trei sate ale comunei Bălcăuți, un loc în care tradiția, credința și cucernicia adună oamenii în jurul bisericii, în zilele de sărbătoare. În această localitate, situată în nordul Moldovei, pe tărâmurile bucovinene, în ziua de 8 septembrie, toată lumea se îndreaptă spre biserică. În costume tradiționale specifice zonei, cu smerenie și credință, enoriașii sărbătoresc hramul Bisericii Nașterea Maicii Domnului. În curtea lăcașului de cult, privind în jur, nu știi care-s oameni și care-s flori... Totul este o sărbătoare a oamenilor, a naturii și a religiei.

Liturghia, cea mai mare cântare închinată acestui praznic, a fost săvârșită de un sobor de preoți din localitățile învecinate: preotul Daniel Petra-

suc din Negostina, preotul Maxim Cătălin din Șerbăuți, preoții Vasile Popescu și Nicolae Rusu din Vicovu de Jos, preotul Ciprian Rusu din Pădureni și preotul Cosmin Cucu din Bălcăuți. Sfânta sărbătoare s-a desfășurat în curtea bisericii, într-un decor de toamnă cu oameni și flori în comuniune cu rugăciunea. La final, un grup de copii, coordonați de doamnele profesoare Anca Știubianu și Narcisa Cîrstean, au cântat și au încântat publicul, cu glasuri de copii la altar, sub streșina blândă a bisericii, într-o zi perfectă de toamnă.

Aici, la Gropeni, școala și biserica promovează valori culturale. Misiunea școlii: „Împreună construim, învățăm, inovăm, păstrăm tradițiile, promovăm valorile culturale ale etniilor, pentru a oferi o imagine a acestora la propășirea culturii locale, mai ales în cazul creației folclorice, care, odată păstrată și cultivată, rodește în sufletele noastre valori morale și estetice înălțătoare” este și mai bine împlinită atunci când copii și părinți se adună sub tîmpla bisericii și-și așază sufletul în icoane.

Preotul paroh Ioan-Petru Cîrstean, la finalul cuvântului de învățătură creștină, rostit după Sfânta Liturghie, a mulțumit soborului de preoți pentru jertfă și osteneală, a menționat onoarea de a fi prezenți la acest eveniment al satului domnul Ilie Sauciuc, președintele Filialei Suceava a UUR, împreună cu soția, cărora le-a adus mulțumiri și pentru ajutorul financiar acordat pentru buna desfășurare a acestei manifestări culturale și religioase. De asemenea, a subliniat prezența autorităților: a doamnei director Secstilia Gherasă de la Școala Bălcăuți, a domnului primar Vasile Șoiman, împreună cu soția, a domnului viceprimar Iulian Chideșă, cu soția dumnealui, Cristina.

„Dumnezeu să le răsplătească tot efortul”, a spus preotul bisericii gazdă și a lăsat rugăciunea să se contopească cu oamenii, cu florile, cu soarele, binecuvântând atmosfera de sărbătoare a satului.

Otilia MAȚNER

Un octombrie brumat de interpretări

În armonie cu perioada culesului roadelor dăruite de pământ, luna lui Brumărel vine spre noi, într-un car tras de boi. Altfel socotelile de-acasă nu s-ar potrivi cu cele din câmp.

Brumărel face ghidușii cu soarele. El sare cu o oră înapoi pe cadranul ceasului orar ca într-un joc de șotron, mutând granița dintre zi și noapte.

Brumărel, nici gând să viseze la înșurătoare. Rămâne adeptul proverbului „Toamna se numără «flăcăii»”.

Coafezele reușesc să mascheze (indirect), cu măiestrie scăldată în nuanțe de vopsele pentru păr, de la caz la caz, proverbiala concluzie cu privire la blana lupului din pădure.

Cu pași de mănăstire, an de an, Brumărel se apropie de racla Cuvioasei noastre Parascheva...

Destul de frecvent, neavând încotro, apelează la folosirea uzualei expresii, pusă pe seama tulburului: „Mi-am dat stomacul peste cap!”. Însă de fiecare dată Medicina imagistică îl contrazice.

În piețe ori la hanuri, nu lipsesc mâncărurile tradiționale cu specific țărănesc. Ca să vezi cum ruralul și pitorescul recuceresc poftele și secreția stomacului! Iar cel mai mare pericol de vertijie (amețeli) este pus pe seama tulburului.

Brumărel se mândrește că-i născut din cea mai bogată mamă a anului: „Doamna-toamnă”.

Iubirea este rezervor de bucurie supremă, dumnezeiască. Sufletele se oglindesc în nemăsurata sa cale, ce străbate universul de la un țărm al timpului și spațiului la altul.

Lumea crede că romanțele sunt melodii tonatice în raport cu vârsta dragostei, dar cei care

nu își pot închipui că ele mai visează încă la fericirea, la bucuria de a trăi – sfânta bucurie de a trăi dragostea – la aceste vagi impresii despre cel de-al cincilea anotimp al iubirii.

În ultimii ani – meteorologic – capricios, dacă nu-i mai place uniforma vremii monotone, le cere drumarilor să se lepede de impermeabile și să ia la purtare pufoaicele.

Bun sfetnic, prevăzător pentru cei cu mai puțină judecată, Brumărel le reamintește de regulile conducerii preventive pe drumurile publice la început de sezon glisant.

Promotor pentru etapele de preselecție, se face remarcat în vederea susținerii concursului național de onomatopee, intitulat „Hapciu!”.

Brumărel ne pune la curent cu scumpirile toamnei, ne curentează la buzunare.

Brumărel e perioada când cei aflați la volan au prilejul de a afla că pentru educarea abținerii de a face depășiri riscante pe vreme cu ceață, trebuie să ai parte – preventiv – de voința educării.

Brumărel este luna în care câmpul, până la contrastul flagrant al negrului, pe fondul alb al iernii, își etalează proverbiala personalitate moralistă corbului.

Brumărel, cu soare în priviri, pe o alee din parc, constată: vechea iubire într-o nouă haină.

Brumărel, bântuit de o prezumție pesimistă rostită la începutul lunii septembrie: „Frunzele” or să cadă iar, ca la bacalaureatul „clorofilei” din sesiunea de vară!

Brumărel șovăind printre crizanteme: o brumă „subțire de obraz”.

Pentru motive nepământene, „Toamna Patriarhului” rămâne o carte de supremă ficțiune, tot atât de amplă e viața unui om.

Căderea frunzelor ne provoacă emoții. Melancolică, inima le preia să le simtă ca pe un antidot sentimental contra autoînstrăinării.

A te ști capabil să fii fericit în prag de toamnă nu-i de ajuns. Oboseala provocării de a iubi te poate marca pentru tot restul anului.

Și miracolul toamnei are o umbră, dar și soarele unei zile de toamnă știe că are înclinație de a se târî la picioarele îndrăgostiților.

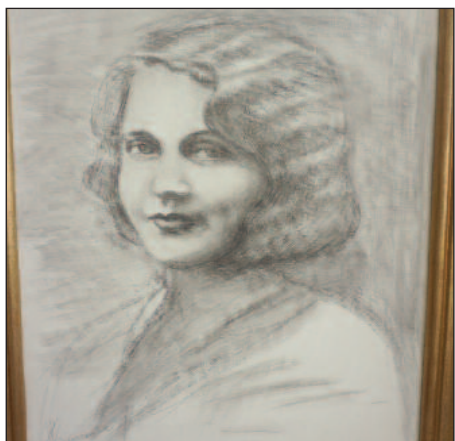
Brumărel – cel care încă „sfințește” malurile lacurilor ca pe un loc de producție pentru pescarii amatori.

El promovează concursurile de epigrame, pe motiv că, la apropierea sfârșitului de an, cine râde la urmă, râde mai bine!

Brumărel, făcând și el parte din toamna fotbalistică, are momente de strălucire ce-ți iau ochii... O fi sau nu din pricina ceții ce intră pe teren, dar nici în „minutele de prelungiri” nu mai vezi în fotbalul jucat mari minunații!

O siluetă de invidiat – deci o ciută; o găscă metaforizată – deci o lebădă; o coadă schițând în aer o virgulă – deci o veveriță; un excavator bio – deci un mistreț; o potecă alergând desculță prin pădure – deci un fel de rudă cu joghingul și adidașii; o pistă care aleargă să se ajungă din urmă – deci un velodromom... Vă rog să primiți aceste ultime schițe din partea lui Brumărel.

Mihai MATEICIUC

În orașul-stațiune Gura Humorului din județul Suceava, pe bd. Bucovina, la nr. 62, se află o casă asemănătoare multor altor clădiri vechi ale urbei. Deși, conform actelor existente, are peste 100 de ani, este încă într-o stare foarte bună, fiind

Talent și modestie

întreținută cu grijă. E înconjurată de verdeață, de multe flori – îndeosebi tufe de trandafiri –, plantate pe alea de lângă casă, dar dispuse și în ghivece, toate acestea dovedind un spirit gospodăresc, o sensibilitate aparte și o dragoste imensă pentru frumusețile naturii. Cu toate acestea, din exterior, casa nu atrage atenția în mod special, nedeosebindu-se prea mult de numeroasele clădiri vechi, încă existente, dar în număr tot mai mic, ale orașului.

Proprietara casei este doamna Aurica Humeniuc care, deși are o vârstă respectabilă și este singură, fiind văduvă de mulți ani, se preocupă cu mult elan și abnegație de gospodărie, de casă și de toate cele mai sus amintite. Toți vecinii îi apreciază hărnicia și au numai cuvinte de laudă la adresa dumneai. Cu toate acestea, puțini sunt aceia care o cunosc mai bine și știu că, în afară de aceste calități, „doamna Aurica”, cum o numesc vecinii, mai are o calitate în plus, un dar de la natură, fiind înzestrată cu un deosebit talent artistic pentru pictură. Tocmai despre doamna Aurica Humeniuc și despre talentul ei pentru pictură va fi vorba în cele ce urmează. Fără a intra prea mult în amănunte, consider că este util să prezint cititorilor câteva date biografice, aflate chiar de la dumneai, pe care a avut amabilitatea să mi le relateze, la o ceașcă de cafea, cu ocazia vizitei pe care i-am făcut-o într-o frumoasă zi, la începutul toamnei acestui an.

S-a născut la Cacica, localitate situată la nord de orașul Gura Humorului. Geografic, satul (reședință de comună) se află în inima spațiului mioritic bucovinean, fiind vestit pentru mina de sare, „Salina”. Cacica este o localitate multietnică și multiconfesională. Aici, alături de români, conviețuiesc în armonie polonezi, ucraineni și un număr mai mic de germani și slovaci. Datorită acestui fapt, majoritatea locuitorilor înțeleg sau chiar vorbesc respectivele limbi, la aceasta contribuind și faptul că sunt multe familii mixte. Remarcăm, totodată, și faptul că la Parohia greco-catolică, în anul 1863, a fost botezată Olha Kobyleanska, cea care, ulterior, avea să devină o vestită scriitoare ucraineană de renume mondial. Deși localitatea este relativ mică, aceasta a dat științei și culturii o seamă de personalități importante: profesori universitari, ingineri și economiști renumiți, cadre militare etc., care fac cinste locuitorilor ei.

Micuța Aurica a fost primul copil al familiei Eremia și Ana Parascan, al doilea fiind fratele George, care, mai târziu, devenise un binecunoscut jurnalist. Familia Parascan era o una respectabilă, cu oameni harnici și buni gospodari. Din păcate, mama a murit pe când copiii erau încă mici, așa că tatăl muncea din greu ca să-și întrețină familia. Aurica se străduia cum putea să-și ajute tatăl la treburile gospodărești. Conștient că munca și viața la țară sunt grele, tatăl pune mare accent pe învăță-

tură, considerând că aceasta este cheia succesului, conform zicalei „Ai carte, ai parte”. El obișnuia să spună: „Dacă nu-i învăța carte, semăn tată livada cu cânepă și-i melița până la Crăciun. Treaba asta cu melițatu-i grea, e mai ușor de scos rădăcina pătrată...”, nu cumva s-o căutați prin grădină”. Aurica era o elevă silitoare, învăța bine, iar, după terminarea școlii gimnaziale, pe considerentul că „meseria e brătară de aur”, a urmat, la București, o școală profesională cu profil tehnic. După absolvirea acesteia, a lucrat în mai multe localități din județul Suceava. După căsătorie, s-a stabilit definitiv la Gura Humorului. A fost un mariaj fericit, dar relativ scurt, deoarece, din păcate, devenise văduvă prea de timpuriu. Rămasă singură, căci copii nu au avut, și-a desfurat activitatea atât la serviciu, cât și în gospodărie. S-a pensionat cu mulți ani în urmă. În paralel cu treburile gospodărești, a început să picteze, fapt care a ajutat-o să treacă peste momentele grele ale vieții, căci, între timp, a murit și fratele său. Pictura era cea care o însoțea în momentele de singurătate.

Deși autodidactă, fără cunoștințe de specialitate deosebite, doamna Humeniuc s-a folosit numai de talentul său nativ, reușind foarte bine în domeniul picturii, fapt reflectat în creațiile sale. În această activitate, ea folosește stilurile clasice, realizând atât desene în creion, cât și picturi în ulei și cu culori acrilice pe pânză. Îi reușesc la fel de bine portretele, peisajele și florile, acestea din urmă fiind dominante în lucrările sale.

Având un deosebit spirit artistic în observarea naturii înconjurătoare, o deosebită viziune asupra culorilor, a nuanțelor acestora, dumneai reușește să creeze adevărate opere de artă. În afară de creația proprie, cu multă măiestrie realizează și copii reușite după lucrările unor pictori celebri, precum Nicolae Grigorescu, George Lowendal și alții. Picturile sale sunt expuse în toate camerele locuinței, care, cu timpul, au fost transformate în adevărate minisaloane de artă, iar întreaga casă poate fi asemănată cu un veritabil muzeu. Toate acestea sunt însă insuficient de cunoscute locuitorilor orașului. Puțini sunt aceia care au aflat de talentul și pasiunea dumneai pentru pictură, iar și mai puțini sunt cei care știu ce fel de creații artistice se află în interiorul casei sale. Asta se întâmplă din cauza faptului că doamna Humeniuc este foarte modestă, nu se laudă cu lucrările sale, deoarece pictează din plăcerea de a crea – un hobby care o ajută să se mențină într-o bună stare fizică, dar mai ales psihică, iar toate acestea amintesc de cunoscuta afirmație, conform căreia „artiștii nu îmbătrânesc niciodată”, rămânând veșnic tineri prin creațiile lor.

Ca locuitor al acestui oraș, mă bucur că o cunosc pe doamna Aurica Humeniuc, iar, datorită amabilității sale, i-am putut admira creațiile și

am aflat unele aspecte din biografia sa, pe care, cu consimțământul dumneai, am considerat că merită să le aduc la cunoștință cititorilor acestui jurnal. Îi doresc, în continuare, multă sănătate, forță creatoare și, lăsând la parte modestia, să stabilească, de comun acord cu oficialitățile locale, modalitățile necesare pentru deschiderea unei expoziții personale cu picturile sale, oferind publicului humorean, și nu numai acestuia, posibilitatea cunoașterii și afirmării talentului său concretizat în valoroasele creații artistice. O astfel de expoziție ar constitui pentru oraș un plus de evenimente culturale, adăugate celor existente, din care toți ar avea de câștigat. Sperăm că se va întâmpla așa ceva, deoarece niciodată nu e prea târziu. Ca o anticipare a celor spuse mai sus, prezint câteva dintre numeroasele creații ale doamnei Humeniuc, care, cu siguranță, vor confirma tot ce am relatat în prezentul articol.

Text și foto Iarema ONEȘCIUC

Dedic Bisericii din Negostina, tuturor credincioșilor ortodocși din această localitate și păstorului lor, preotului paroh Daniel Petrașuc.

Biserica din Negostina

Biserică din Negostina
Ești pentru noi ca și o rază,
Ești pentru suflete lumina
Ce-n noi cu mângăieri se-așează.

Ești minunată, strălucită,
Ești cum sunt florile din glastre,
Tu-aduni când ne rănesc ispite
Cu milă lacrimile noastre.

Apoi le ștergi cu rugăciune,
Și cu puterea ei fierbinte,
Pentru noi toți ești o minune
Ești leagănul credinței sfinte.

Tu ai har sfânt, tu ai putere
De a ne ține în credință,
Faci totul ce Hristos îți cere
De-aceia ai și biruință.

Avându-le mereu în față
În străluciri de liturgie
Cu ea ne-ndreptăm către viață
Spre-o nesfârșită bucurie.

Noi ne mai poticnim pe cale,
Lipsiți de multe ori de bine
Dar tu cu darurile tale
Ne aperi de toate suspine...

Și-atunci când clopotele sună,
Știm că ne chemi la slujba sfântă
Și lângă-altar mereu ne-adună
Să-ți spunem tot ce ne frământă.

Și tu ne-ascuți, ne dai povețe,
Și-o strălucită-nvățătură,
Ne-ncănti cu sfânta ta noblețe
Și cu cuvinte din Scriptură...

Având tot timpul crucea-n față
Și-a ei întreaga măreție,
Cu ea ne-ndrumi spre-o altă viață,
Spre-o veșnică împărăție.

De-aceia-ți dăruim iubirea
Curată precum e lumina,
Spre tine ne-ndreptăm privirea
Biserică din Negostina

Mihai VOLOȘCIUC

ÎNGERII ÎN TALMUD ȘI ÎN MIDRAȘ

În Talmud, credința în îngeri este, în general, acceptată atât de către cei școliți, cât și de laici. Existau și anumite diferențe de opinie printre înțelepți, vizavi de natura îngerilor. Unii dintre ei susțineau faptul că, în fiecare zi, era creat un nou grup de îngeri, iar după ce aceștia se rugau și aduceau laude lui Dumnezeu erau dați pieirii în râul de foc. Alții, acceptând această idee, susțineau faptul că doar doi îngeri, Mihail și Gavriil, îl slujesc permanent pe Dumnezeu, în timp ce toți ceilalți îngeri cântă imnul de rugăciune în ziua creației lor, iar pe urmă dispar.

Distincția dintre îngerii nemuritori și cei creați cu un scop concret pare a fi în mare măsură acceptată de înțelepții care tratează probleme de religie și filosofie. Ben Azzai, spre exemplu, menționează cele două categorii de îngeri și felul lor de a exista. În Mișna, îngerii nu sunt menționați, lucru care duce la minimizarea importanței lor. Alte surse conțin anumite referințe la îngeri,

numele îngerilor au devenit cunoscute lui Israel numai după întoarcerea din exilul babilonian.

Pornind de la conceptele dezvoltate în scrierile apocrife, *Aggadah* (*Agada*) etalează mai pe larg ideea de îngeri păzitori ai popoarelor de pe pământ, precum și ai regilor, în mod individual. În momentul când poporul pe care îl păzește se prăbușește, îngerul păzitor cade odată cu el, iar când poporul este în suferință, îngerul, de asemenea, suferă. Dubiel, îngerul păzitor al persienilor, le-a fost cunoscut rabinilor după nume, iar îngerul păzitor al Edom-ului este menționat în scrierile talmudice.

În unele circumstanțe, îngerul păzitor al unui popor pledează pentru pace, venind în sprijinul celor pe care îi păzește și îndepărtând de la ei pedeapsa divină. Pe lângă popoare, și regii au îngeri protectori. Îngerul păzitor al lui Nabucodonosor poartă numele de Kal. Și marea are propriul ei înger protector.

însă, foarte rar, sunt pomeniți cei care poartă nume proprii. Este semnificativă afirmația conform căreia îngerii, chiar și în cazul în care sunt nemuritori, nu posedă capacitatea de a vedea slava lui Dumnezeu.

Talmudul și Midrașul conțin numeroase și variate opinii față de originea și natura îngerilor. Aceștia au fost creați în cea de-a doua sau în cea de-a cincea zi a creației, iar apariția lor se derulează în mod continuu. Îngerii sunt cinstiți, vorbesc ebraica și sunt înzestrați cu înțelepciune; ei pot zbura de la un capăt al lumii la celălalt și posedă darul de a prevesti viitorul. Îngerii au ceva în comun atât cu oamenii, cât și cu demonii. Astfel, ei au formă de om, dar sunt alcătuiți jumătate din foc și jumătate din apă. Îngerii admiră slava lui Dumnezeu și sunt liberi, în sensul că pot avea înclinație spre rău. Ei nu au nicio nevoie; sunt clasificați în raport cu țările lumii și, prin urmare, există anumiți îngeri care nu au voie să părăsească Israelul; niciunul dintre ei nu poate împlini mai mult decât o misiune într-un anumit timp; îngerii sunt capabili de greșeli.

Îngerului Metatron i se acordă o importanță deosebită în Midraș. Conform surselor talmudice,

Relația îngerilor cu Dumnezeu este descrisă ca o dependență a lor de El. Ei nu au voie să facă niciun pas fără ca El să le ceară acest lucru. Scopul lor principal constă în a-I cânta lui Dumnezeu imnuri de laudă, de a-I înălța rugăciuni și de a-I lăuda sfințenia. Totodată, ei sunt incapabili să vadă slava lui Dumnezeu. Însă, în anumite ocazii, Dumnezeu se consultă cu îngerii, așa cum a făcut-o înainte de crearea omului. De asemenea, sursele talmudice menționează și „familia” lui Dumnezeu, instanța cerească. Creatorul nu acționează înainte de a se consulta cu consiliul Său. Este amintit și îngerul morții, care e privit ca fiind cel mai rău și diabolic dintre îngeri.

Aggadah conține numeroase exemple și relatări despre îngerii din perioada biblică și post-biblică. Așa cum este menționat mai sus, Dumnezeu S-a consultat cu îngerii înainte de a-l crea pe om; la nunta lui Adam și a Evei, Mihail și Gavriil au ocupat funcția de nași; îngerii s-au îngrijit și chiar i-au slujit pe primii oameni, în grădina Edenului, dar, după căderea în păcat, au devenit acuzatorii lor. Îngerul Samael a făcut-o pe Eva să fie însărcinată. Enoh este mutat de pe pământ și este urcat în Rai, unde primește numele

de Metatron. Un înger conduce animalele în arca lui Noe. Dumnezeu apare conversând cu 70 de îngeri, conducători peste cele 70 de limbi și 70 de popoare ale Pământului. În circumstanțe speciale, îngerii își însușesc forme umane sau animalice. Aceștia tratează cu Dumnezeu în problema sacrificării lui Isaac. Îngerul Gavriil se apropie de Iosif, antropomorfizându-se. Îngerul Zagzagael se revelează lui Moise în tufișul care arde; îngerii își fac apariția în Marea Roșie și la primirea Legii pe muntele Sinai. Îngerul Gavriil îi salvează pe cei trei tineri din cuptorul de foc...

pr. dr Ioan IURCEA

Stimați corespondenți, cititori, colaboratori ai ziarului „Curierul ucrainean”, vă informăm faptul că, începând cu luna septembrie, noua adresă de e-mail a redacției noastre este

curierul.ucrainean@uur.ro

Vă mulțumim!

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București**

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210